

36. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Had- és Rendészettudományi Szekció
Budapest, 2023. április 18-20.
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Kar

Személyvédelmi tevékenység kiemelt sportrendezvény helyszínén

Jelige: *Személybiztosítás*

Pályamunka lezárásának időpontja: 2023. január

2023.

Tartalomjegyzék

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	3
BEVEZETÉS	4
1. BIZTONSÁG, MINT VÉDENDŐ ÉRTÉK	7
2. SZEMÉLYVÉDELEM HELYE ÉS SZEREPE A RENDÉSZETBEN.....	9
3. A BIZTOSÍTÁS ELMÉLETI ALAPJAI	11
3.1. A SZEMÉLYBIZTOSÍTÁS ELMÉLETI ALAPJAI	11
3.2. RENDEZVÉNYEK RENDŐRI BIZTOSÍTÁSÁNAK ELMÉLETI ALAPJAI.....	14
4. AZ ÁLLAMI RENDVÉDELEM ÉS A MAGÁNBIZTONSÁG EGYÜTTMŰKÖDÉSE.....	17
5. BIZTOSÍTÁSI FELADATOK ÉS AZOK TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE	18
5.1. SZEMÉLYVÉDELMI TEVÉKENYSÉG.....	18
5.2. RENDEZVÉNYEK BIZTOSÍTÁSA	21
6. A TERVEZÉS FOLYAMATA.....	23
6.1. ÚTVONAL KIVÁLASZTÁS	23
6.2. KI- ÉS BESZÁLLÁS HELYE	24
6.3. BELÉPTETÉS	25
6.4. ÉPÜLETEN BELÜLI MOZGÁS	26
6.5. MENEKÍTÉSI HELYISÉG, MENEKÍTÉSI ÚTVONAL.....	27
6.6. VESZÉLYEZTETETTSÉG	28
6.7. VEZETÉSI PONT	29
6.8. BEVEZETENDŐ BIZTONSÁGI INTÉZKEDÉSEK.....	29
6.8.1. Különleges megelőző védelem.....	29
6.8.2. Kémiai, biológiai, és sugárzó anyagok elleni védelem.....	30
6.8.3. Élelmiszerbiztonság	31
6.8.4. Tűzszerészbiztosítás	31
6.8.5. Műveleti támogató egység.....	32
6.8.6. Technikai biztosítás.....	32
6.8.7. Felállítási helyek.....	33
7. BIZTOSÍTÁS A GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSBAN.....	34
7.1. EURO 2020	34
7.2. VÉGREHAJTÁS A GYAKORLATBAN	35
7.3. A BIZTOSÍTÁS VÉGREHAJTÁSA VEZETŐI SZEMMEL	37
8. FEJLESZTÉSEK ÉS JAVASLATOK A BIZTOSÍTÁSBAN A BIZTONSÁG NÖVELÉSÉRE	41
9. ÖSSZEGZÉS	43
FELHASZNÁLT FORRÁSOK JEGYZÉKE	45
ÁBRAJEGYZÉK.....	48

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

CBRN	Chemical Biological Radiological Nuclear Vegyí, Biológiai, Radioaktív, Nukleáris
FINA	Fédération Internationale de Natation
KR	Készenléti Rendőrség
MLSZ	Magyar Labdarúgó Szövetség
ORFK	Országos Rendőr-főkapitányság
UEFA	Union of European Football Associations
TEK	Terrorelhárítási Központ

BEVEZETÉS

A személyvédelem nem a napjainkban kialakult tevékenység, eredete az emberiség fejlődésének hajnaláig nyúlik vissza. A korabeli hordák kijelölték maguk közül vezetőjüket, aki valamilyen adottságánál fogva kitűnt a többiek közül. A kiválasztott vezetőnek isteni erőt tulajdonítottak, akit ezért sérthetetlen gondoltak, emiatt nem merült fel a védelem megszervezésének szükségessége.

A társadalmak rohamos fejlődése magával hozta, hogy a korábban elszigetelt csoportokban élő népek egyre közelebb kerültek egymáshoz, így előfordult, hogy a magántulajdonban lévő birtokok határosak voltak egymással. A birtoklás utáni vágy miatt a népek hadjáratokba kezdtek, hogy újabb területeket szerezzenek maguknak. A megvívott harcokban a vesztest elüldözték, vezetőjüket pedig kivégezték. Ezért szükségessé vált, hogy a vezető saját biztonsága érdekében fegyveres védelmet szervezzon. Eleinte a kezdetleges fegyverzettechnikának köszönhetően elég volt csupán a személyi védőfelszereléssel ellátott kíséret. A védelemmel biztosított személy helyét a társadalomban az alapján lehetett meghatározni, hogy hány testőr kísérte, illetve, hogy milyen felszereléssel és fegyverzettel rendelkeztek. A testőrök már akkoriban is különböző alakzatban helyezkedtek el az uralkodó körül és ezeket a mai napig alkalmazzák a személybiztosításban. A védett vezető olyan személyeket jelölt ki erre a feladatra, akik kiemelkedő fizikummal bírtak és a hadviselésben is jártasak voltak. A támadások módszereinek fejlődésével szükséges volt a védelmet kiterjeszteni, a későbbiekben, így például előkóstolókat is alkalmaztak.

Magyarországon az 1700-as évek közepén vetődött fel először a testőrgárda felállításának a kérdése, ami Mária Terézia nevéhez köthető. Az uralkodónőnek és családjának a védelmére létrehozott szervezet 1760-ban kezdte meg működését és ebben a formájában egészen 1849-ig fennmaradt. Az akkoriban kialakított és bevezetett, a váltásokkal és szolgálatszervezéssel kapcsolatos intézkedések alapjait a mai napig használják egyes személyvédelmi egységek.

Tudományos dolgozatomban azért erre a témára esett a választásom, mert 2011 óta tartozom a rendőrség hivatásos állományába. Közel hat évet töltöttem el a Készenléti Rendőrségnél (továbbiakban: KR), ahol sokrétű tapasztalatot szereztem a csapatszolgálati feladatokban. 2015-ben kerültem a Terrorelhárítási Központ (továbbiakban: TEK) állományába, ahol először objektumvédelemmel és területőrzéssel kapcsolatos tevékenységeket végeztem. 2018 óta pedig személyvédelmi területen teljesítek szolgálatot védett személy mellett.

Hazánk az elmúlt évek hosszas előkészítő munkájának köszönhetően számos kiemelt nemzetközi sportrendezvénynek adott otthont. Gondoljunk például a Fédération internationale de natation (továbbiakban: FINA) úszó-világbajnokságra, a Maccabi zsidó világjátékokra vagy az EURO2020 labdarúgó Európa-bajnokságra. Országunk vezetői nemcsak szorgalmazták azt, hogy hazánkban kerüljenek megrendezésre ezek a világszínvonalú sportrendezvények, hanem számos esetben jelenlétükkel is megtisztelik azokat. A fent említett rendezvényeken szerzett rendezvény- és személybiztosítási tapasztalataim alapján fogalmazok meg olyan innovációs javaslatokat, ami a gördülékenyebb gyakorlati végrehajtást szolgálhatná.

2014-ben valami megváltozott Európában. Szembesültünk a migráció jelenségével, ami napról napra fokozódó problémát okozott először Európa határain, majd rövid időn belül belföldön is. A jogellenes bevándorlás¹ mértéke miatt a hatóságok részben, vagy csak csekély mértékben tudták ellenőrzésük alá vonni ezeket a személyeket, ami azt eredményezte, hogy beszivárogtak olyanok is, akik korántsem békés szándékkal érkeztek. Több tagállam határozottan lépett fel az illegálisan az Európai Unió területére érkezőkkel szemben, ami magával hozta annak a veszélyét, hogy terrorista cselekmények célpontjává váltak. 2014-ben ezek a veszélyek realizálódtak; több országban különböző terrorcselekmények következtek be és néhány esetben tömegrendezvény helyszíne is célpont lett. Az ilyen események sorozata Párizsban kezdődött, amikor a Franciaország-Németország labdarúgó mérkőzésre akart bejutni egy öngyilkos merénylő,² ahol a biztonsági őröknek feltűnt a gyanús viselkedése. Miután az őrök nem engedték be, a beléptetéstől visszahátrálva felrobbantotta magát. Ezen a mérkőzésen jelen volt Franciaország köztársasági elnöke is, akit kimenekítettek a stadion épületéből.

2021 júniusában Kecskeméten a TEK műveleti egysége elfogott egy fiatal férfit,³ akit hetek óta megfigyeltek, ugyanis egy Németországban végrehajtott elfogás során ugyanaz a magyar IP cím több esetben is azonosítható volt. Az elfogott személy az iszlamista terrorszervezethez csatlakozva felelős volt különböző terrorcselekmények elkövetésére és több tömegrendezvény is szerepelt a lehetséges elkövetések helyei között. A célos személy elfogására tíz nappal a hazánkban megrendezésre kerülő EURO 2020 Magyarország-Portugália labdarúgó mérkőzés előtt került sor.

¹ Magyarország Alaptörvénye (Kihirdetve: 2011.04.25.), 46. cikk (1). bek.

² A francia-német meccset robbanás rázta meg. <https://www.origo.hu/sport/futball/20151114-robbanas-franciaorszag-nemetorszag-francois-hollande-francia-koztarsasagi-elnok.html> (Letöltés ideje: 2022.07.10.)

³ Hajdu János: Két terrortámadást akart végrehajtani a Kecskeméten elfogott iszlamista. <https://www.origo.hu/itthon/20210602-hajdu-janos-sajtotajekoztatot-tartott-az-elfogott-iszlamista-ferfirol.html> (Letöltés ideje: 2022.07.10.)

A fent leírt események megerősítik dolgozatom hipotézisét, amely szerint a biztosításban résztvevő valamennyi szereplő összehangolt tevékenysége szükséges ahhoz, hogy egy olyan biztonságos környezet kerüljön kialakításra, ahol egy védett vezetőnek garantálható a testi épsége.

Dolgozatom további részeiben összegyűjtöm a biztosítás alapjául szolgáló alapvető elméleti fogalmakat, kitérek a végrehajtandó tevékenységekre a személyvédelemmel és a rendezvénybiztosítással kapcsolatban, valamint azok tényleges megvalósulására a gyakorlatban. Ez utóbbi kidolgozásához szakemberrel készített interjút is felhasználok információforrásként.

Végül pedig, több éves szakmai tapasztalatomra alapozva saját gondolataimat, javaslataimat fogalmazom meg a tevékenység fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatban.

1. BIZTONSÁG, MINT VÉDENDŐ ÉRTÉK

A biztonság összetett fogalom, amire az ezzel foglalkozó szakirodalmakban számos meghatározást találunk. Eredete a „*securus*” latin szóból származtatható, ami magyarul értelmezve az aggodalom, valamint a fenyegetettség hiányát jelenti, és igen széles körben értelmezhető. A Rendészettudományi Szaklexikon⁴ tágabb értelmezésében egy komplex állapot, amiben az állam és a társadalom tagjainak élete és az életterük zavartalan, külső és belső veszélyektől mentes.

A *Biztonsági vezetői kézikönyvben*⁵ Salgó László megközelítésében a biztonság a legszélesebb körben értelmezve egy olyan társadalmi létet jelent, amely mindenféle zavartól mentes. A közbiztonság megteremtése és annak fenntartása alapvetően állami kötelezettség, amit az állam akár legitim fizikai erőszak útján is kikényszeríthet. Akkor beszélhetünk objektív biztonságról,⁶ ha az állam érdekei zavartalanok és veszélyektől mentesek, valamint a biztonság mértéke statisztikai adatokkal igazolt. Ahogyan korábban említettem, a biztonságot az ország érdekei, értékei mellett a társadalom tagjainak szempontjából is meg kell közelítenünk; ezt hívja a szakirodalom szubjektív biztonságérzetnek.⁷ Szubjektívnek is tekinthető a biztonság, mert az egyéneknek eltérő a biztonsági igénye.

A közbiztonság a megfelelően kialakított védelemmel tartható fenn. A védendő értékek meghatározása alapján kerül kidolgozásra a megvalósításhoz szükséges protokoll. Ez a protokoll teremt alapot a bevezetett intézkedés végrehajtására, amit az erre a célra kiképzett és jól felkészített állomány végrehajt a rendelkezésre álló technikai eszközökkel. Amennyiben az előbb felsorolt elemek együttesen működnek, akkor beszélhetünk hatékony védelemről. A védelem kialakításakor minden esetben valamilyen fenyegetettséggel kell számolni, ami indokoltá teszi a biztonságos környezet kialakításának szükségességét. A fogalom meghatározása során több esetben is felmerült a fenyegetettség kérdése.

Mit is értünk fenyegetettség⁸ alatt? Dolgozatom témájához kapcsolódva személyek, helyszínek, objektumok terrorista csoportok célpontjává válnak a gazdasági, politikai vagy vallási nézeteik miatt. A fenyegetettség pedig nem minden esetben beazonosítható, így egyfajta kockázatként kell tekinteni a veszélyből fakadó cselekmények bekövetkezésére. A kockázat olyan tényező,

⁴ BODA József szerk. (2019): *Rendészettudományi szaklexikon*, Budapest, Dialóg Campus Kiadó 66. oldal

⁵ CHRISTIÁN László-MAJOR László-SZABÓ Csaba szerk. (2019): *Biztonsági vezetői kézikönyv*, Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 13. oldal

⁶ BODA (2019): im. 423. oldal, objektív biztonság címszó

⁷ Uo. 423. oldal, szubjektív biztonságérzet címszó

⁸ Uo. 193. oldal, fenyegetettség címszó

amelynek a lehetséges megvalósulásával is számolni kell, és annak bekövetkezése valamilyen negatív eseményt vált ki. A különböző kockázatok megfelelő beazonosításához szükséges helyzetfelismerés olyan képesség, ami alkalmassá teszi a szakembert annak felismerésére, hogy a már korábban bekövetkezett nem kívánt események megvalósulásához milyen körülmények vezettek. Ezt a képességet a *Biztonsági vezetői kézikönyv* biztonságtudatosságként⁹ említi.

Abraham Maslow amerikai pszichológus „piramisa” szemléletesen mutatja be, hogy a biztonság mennyire fontos szerepet tölt be mind az állam, mind a társadalom egyes tagjainak életében.

1. számú ábra. Maslow piramis

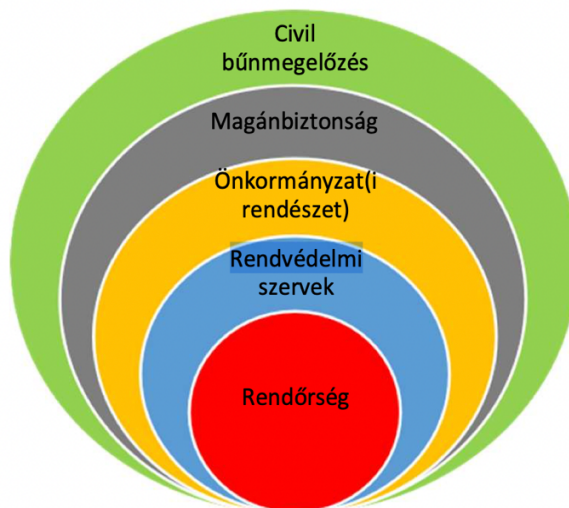
Forrás: <https://pappgab.com/maslow-piramis-szukseglethierarchia/>

(Letöltés ideje: 2022.07.10.)

⁹ CHRISTIÁN László-MAJOR László-SZABÓ Csaba szerk. (2019): im. 14.

2. SZEMÉLYVÉDELEM HELYE ÉS SZEREPE A RENDÉSZETBEN

Közigazgatás rendszerén belül a rendészet¹⁰ fő feladata az ország határain belül a rend, a közrend, valamint közbiztonság fenntartása, továbbá a társadalom tagjait és azok értékeit fenyegető cselekmények megelőzése vagy megszakítása, akár a legitim fizikai erőszak alkalmazásával. A biztonságot megteremtő rendészeti szervek területe egy nagyon összetett és szerteágazó terület. A rendészet alaptevékenysége a biztonság megteremtése, amiben az állami rendészeti szervek mellett, egymással együttműködve helyet kapnak a magánbiztonsági cégek, az önkormányzatok, továbbá a civil önvédelmi szervezetek, amiket Dr. Christián László komplementer rendészet¹¹ gyűjtőfogalomként fogalmazott meg. Balla Zoltán pedig öt nagy halmazt határozott meg a rendészet rendszerében,¹² ami jól szemlélteti azokat a szerveket, akik egymás tevékenységét kiegészítve részt vesznek a közbiztonság megőrzésében. Az alábbi ábra jól mutatja azt, hogy a központi rendvédelmi szerv a rendőrség.

2. ábra. Komplementer rendészet

Forrás: http://real.mtak.hu/119394/1/Abiztonsagmegteremtesenekujmegkozelitesekomplementerrendesze_t.pdf

(Letöltés ideje: 2022.07.10.)

¹⁰ BALLA Zoltán (2017): A rendészet fogalmának és tartalmának evolúciója, *Belügyi szemle*, 2017/5. 108-109.

¹¹ CHRISTIÁN László (2018): „Rendészeti szervek” szócikk. In: JAKAB András – FEKETE Balázs szerk. (2018): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia*, 12. oldal <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek> (Letöltés ideje: 2022.07.11.).

¹² CHRISTIÁN László-ROTTLER Violetta (2019): *A biztonság megteremtésének új megközelítése: komplementer rendészet = New aspect of creating security: complementary law enforcement. In: Trendy rozvoja súkromnej bezpečnosti v krajinách V4*, 2019.04.17, Bratislava. 90-91.

Magyarország Alaptörvénye¹³ szerint a rendőrség a közrend, közbiztonság, valamint az államhatár védelme mellett bűnüldözési és bűnmegelőzési feladatokat lát el. Az Alaptörvényen kívül a Rendőrségről szóló törvény¹⁴ is részletezi a rendőrség feladatait, melyek között szerepel a különösen fontos személyek életének védelme, valamint testi épségük megóvása és a kijelölt létesítmények védelme.

A lét alapvető szükséglete volt mindig is az emberi élet fizikai óvása. Ez az igény az idők során nem változott, sőt a folyamatosan változó biztonsági környezetben egyre szélesebb társadalmi körben vált indokolttá a testőrök által biztosított fizikai védelem.

A társadalmaink fejlődése magával hozta azt, hogy kialakultak bizonyos államvezetéssel kapcsolatos tisztségek, melyeket az államszervezet szempontjából fontos személyek töltöttek be. Ezen tisztségek hiánya nélkül az állam nem jöhetne létre, vagy nem működne megfelelően, tehát a közjogi méltóságok személyek életének és testi épségének védelme közös társadalmi érdek. A rendszerváltás után megjelenhettek a piacon alapon működő a profitorientált magánbiztonsági vállalkozások, amelyek profiljában megtalálható a személybiztosítás. Ehhez nem kellett az igénylőnek közjogi személynek lennie, ellenszolgáltatás fejében élvezhette a védelem ezen formáját. Ez a változás is hozzájárult ahhoz, hogy a társadalom tagjainak igénye megnőtt az egyéni biztonságra, így az kezdett túlnőni az állami szerv keretein.

Kijelenthető, hogy napjainkban az állami és a magánbiztonsági szektor személyvédelmi szolgáltatásai között első sorban a jogi szabályzás és a védendő személyek köre jelenti a lehetséges válaszvonalat.

¹³Magyarország Alaptörvénye (Kihirdetve: 2011.04.25.), 46. cikk (1) bek.

¹⁴ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről I. Fejezet 1§ (2) bek. 6. pont

3. A BIZTOSÍTÁS ELMÉLETI ALAPJAI

Ahhoz, hogy egy személy vagy rendezvény biztosításának rendszerét megértsük, fontos tisztázni néhány alapfogalmat.

A biztosítás¹⁵ a rendőri szervek és nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint a különböző biztonsági szolgálatok által közösen megvalósított intézkedések együttesét jelenti. A cél a védett személy és a vele egy háztartásban élő személyek testi épségének védelme, továbbá különböző rendezvények rendjének fenntartása, valamint a kijelölésre került védendő objektumok biztosítása.

3.1. A személybiztosítás elméleti alapjai

Védett személy¹⁶ az, akinek az életét, testi épségét, illetve emberi méltóságát a személybiztosítási tevékenységre kijelölt szervek vagy magánbiztonsági cégek törvényben meghatározott módon, valamint a különböző taktikai eljárások betartása mellett kötelesek megóvni. A biztosítás minden esetben jogszabályok és utasítások alapján történik a védendő személy fizikai védelmének érdekében oly módon, hogy az igazodjon a védett személy körülményeihez, amely elvet „*perszonalitásnak*”¹⁷ nevezi a szakirodalom.

A személybiztosítási feladatok legkisebb formája az alakzat, akik közvetlenül veszik körül a védett személyt. Az alakzat tagjai a személybiztosítási feladatot a gyakorlatban több irányelv együttes alkalmazásával, jellemzően gyalogosan látják el. A közvetlen személyvédelmi tevékenység ellátása történhet háromtól, kilenc fős alakzatig.¹⁸ A létszámot az adott környezet, a veszélyeztetettség, valamint bizonyos esetekben a védett igénye határozza meg.

Gyalogosan ellátott személybiztosítás esetén fontos a taktikai szempontból történő helyezkedés. Az alakzat a védett személy körül úgynevezett figyelési szektort alakít ki. Egy fős biztosítás esetén, ahogyan az alábbi ábrán látható, a testőr a védett háta mögött helyezkedik el. Fontos irányelv, hogy a személybiztosító a védett mögött azon az oldalon foglal helyet, amelyik kezével működteti a fegyverét. Ez a személybiztosítási forma leginkább utóvédelem vagy

¹⁵ BODA (2019):im.73. oldal, biztosítás címszó

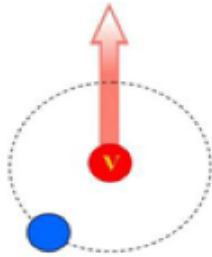
¹⁶ LAKATOS Gábor: *A személyvédelem teljesítése zavaró körülmények között.*

https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszk_ozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf, 2. oldal (Letöltés ideje: 2022.07.11.)

¹⁷ BODA (2019): im. 73., perszonalitás címszó

¹⁸ LASZ György (2011): A személybiztosítás specifikumai a magánbiztonsági szolgáltató esetén, *HADMÉRNÖK* VI. Évfolyam 4. szám, 30. http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.11.)

csekély veszélyeztetettség mellett alkalmazandó, ugyanis a védett biztonságát felügyelő személynek a teljes 360 fokot le kell tudnia fedni.

3. **ábra 1 fősz alakzat**

Forrás:

https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf

(Letöltés ideje:2022.07.14.)

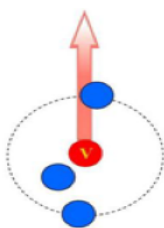
4. **ábra 1 fősz alakzat figyelési szektorral**

Forrás:

http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf

(Letöltés ideje:2022.07.14.)

A leggyakrabban alkalmazott alakzat három fővel kerül végrehajtásra. Ebben az esetben a biztosítás parancsnoka helyezkedik el a személybiztosító háta mögött, oly módon hogy tudja irányítani az egység tagjait, valamint az alakzat élén egy fő testőr áll. Az elől mozgó személy a „szeme” az alakzatnak, ugyanis helyiségekbe, épületekbe először ő lép be, így könnyebben észlelhető a veszély, és tájékoztatást tud adni az általa tapasztaltakról. Az alábbi ábrán is jól látható, hogy a figyelési szektorok terjedelme milyen jelentős mértékben csökken három fősz biztosítási alakzat alkalmazása esetén, ami növeli a védelem szintjét.

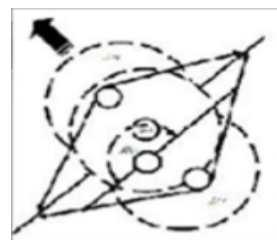

5. **ábra 3 fősz alakzat**

Forrás:

https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf

(Letöltés ideje:2022.07.14.)

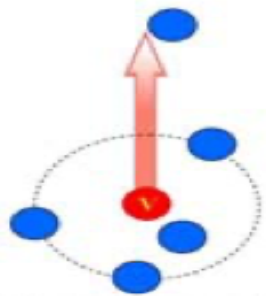
6. **ábra 3 fősz alakzat figyelési szektorral**

Forrás:

http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf

(Letöltés ideje:2022.07.14.)

Amennyiben a védett személy veszélyeztetettsége indokolja, úgy alkalmazható öt vagy hat fős személyvédelmi alakzat is. A hat fős alakzat létszáma az, amit a gyakorlatban úgy lehet alkalmazni, hogy a biztonsági személyzet tagjai még nem zavarják egymást. Az alábbi rajz is azt támasztja alá, hogy minél több személybiztosító vesz részt a közvetlen biztosításban, úgy csökken a figyelési szektor mérete.

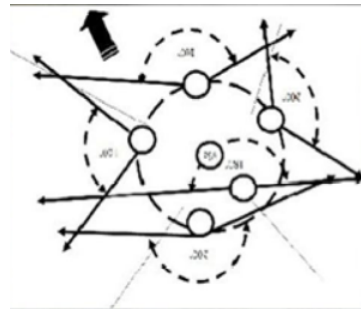

7. ábra 5 fős alakzat

Forrás:

https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf

(Letöltés ideje:2022.07.14.)

8. ábra 5 fős alakzat figyelési szektorral

Forrás:

http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf

(Letöltés ideje:2022.07.14.)

A személyvédelmi tevékenység egyes elemeit az egység végrehajtja operatív¹⁹ módon is, vagyis, hogy a környezet számára a lehető legkisebb mértékben legyen felismerhető a biztosítás. Abban az esetben alkalmazható ez a végrehajtási forma, ha az előzetesen kielemezett információk alapján nem merült fel veszélyeztetettség, vagy ez volt a védett személy kifejezett kérése. Jelentős kihívást jelent és nagy szakmai tapasztalatot igényel a tevékenység ilyen módon történő végrehajtása, ugyanis ebben az esetben a biztonság garantálása mellett kerülni kell a dekonspirálódás lehetőségét. Itt különösen nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a rendőri jelleget és a biztosítás jellegét is fedni kell. Vannak olyan esetek azonban, amikor szükséges a tevékenységet nyílt módon végrehajtani. Ebben a biztosítási formában a cél az erődemonstráció, tehát az, hogy a védelem a megjelenésével megmutassa, mekkora harcerőt képvisel.

¹⁹ BODA (2019): im. 74., operatív címszó

A védelmi intézkedéseket alapvetően preventív²⁰ elven kell megalkotni és bevezetni. A veszélyeztetettség megállapításához szükséges adatok begyűjtése után egy alapos kiértékelés következik, amelyről jelentés készül. A biztosítás megszervezéséért, valamint végrehajtásáért felelős parancsok a jelentésben foglalt veszélyeket figyelembe véve alakítja ki a védelmet. Vannak azonban olyan esetek, amikor a jól megszervezett védelem ellenére is bekövetkezik a védett élete és testi épsége ellen irányuló rendkívüli esemény. A kellő mértékű és gyorsaságú reagálással az egység tagjai megkezdik a védett személy menekítését.²¹ Ez az eljárás azt jelenti, hogy a védett személyt a lehető leggyorsabban biztonságos helyre juttatja a testőrség.

A menekítés mellett egy másik alkalmazott eljárás is ismert a személyvédelmi tevékenységek között, amikor a védett személyt az adott helyszínről az egység kivonja.²² Ez olyan intézkedés a személybiztosítás során, amikor a védett személyt egy adott területről az egység elmozgat egy olyan esemény hatására, amely alapvetően nem indokolná a védett kimenekítését, azonban könnyen biztonsági kockázatot jelenthet. Ilyen körülmény lehet például, amikor egy építkezés során világháborús bombát találnak és egy védett vezető a közelben tartózkodik. Támadás esetén annak elhárítására kétféle döntéshozatali alapelv alkalmazható, az egyik ilyen elv a decentralizált döntéshozatal. A támadáselhárító alapelv szerint a támadás elhárítását vagy blokkolását az kezdi meg, aki észlelte, vagyis ez nem parancsnoki utasításra történik. A centralizált döntéshozatali elv szerint a biztosításért felelős parancsok utasítása alapján történik a védett személy menekítése, valamint a támadó izolációja.

Fontos szót ejteni a helyszínbiztosításról is. A helyszín személyvédelmi szemszögből egy olyan terület, ahol védett személy tesz hivatalos látogatást és az előre meghatározott védelmi fokozatnak megfelelően kerül biztosításra; erre dolgozatom további részében térek ki.

3.2. Rendezvények rendőri biztosításának elméleti alapjai

A sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet²³ említi a Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontból Minősítő Bizottságot²⁴ (továbbiakban: Minősítő Bizottság), melynek feladata, hogy a mérkőzésekkel kapcsolatban minden olyan információt gyűjtsenek be, melyek alapján pontosan meghatározható annak biztonsági kockázata. A kockázat fogalmára nincsen

²⁰ BODA (2019): im. 74. oldal, preventív címszó

²¹ 160/1996. (XI.5.) Korm. rendelet a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről 6.§ (1) bek. b, pont

²² BODA (2019): im. 324. oldal, kivonás címszó

²³ 54/2004. (III.31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról

²⁴ Uo. 2.§ (1) bek.

egységes meghatározás, ugyanis az, az élet minden területére ráilleszthető. Azonban egy összefoglaló általános meghatározás szerint kockázatnak nevezhető minden olyan esemény, aminek a bekövetkezése nem kívánatos vagy bekövetkezése valamilyen veszélyt hordoz magában. A Minősítő Bizottság döntése, valamint a megállapított kockázatok alapján a rendezvény biztosításért felelős parancsok elkészíti a biztosítási tervet, ami tartalmazza a biztosítás során alkalmazott biztosítási taktikákat. A Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló²⁵ utasítás részletezi a csapaterő igénybevételevel járó feladatok során alkalmazható taktikákat.²⁶ Tömegrendezvény biztosítására vezényelt rendőri erő csapaterő formában látja el a feladatát, amit az utasítás csapatszolgálat néven fogalmaz meg. A csapatszolgálati tevékenység magába foglalja a bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési és a rendészettel kapcsolatos feladatokat, amelynek végrehajtására az állomány összevonásra kerül, amelyet egy parancsnok irányít. A kijelölt feladat ellátását a csapaterő hajtja végre, ami rendőri állományból és az alkalmazott eszközökből tevődik össze.

Különböző taktikai eljárásokat alkalmaznak a csapatszolgálati tevékenységek során, amiből elsőként a zárást²⁷ emelném ki. A rendezvénybiztosításnak ez az alapvető eljárása. A már korábban említett utasítás értelmezése szerint egy meghatározott terület körbezárása szükséges a rendőri feladat végrehajtásához egy fontos személy védelméhez, illetve egy kijelölt objektum megóvásához.

A zárási tevékenységek végrehajtásakor a Rendőrség alkalmazni szokott úgynevezett ellenőrző-átengedő pontokat.²⁸ Ilyen pontot előre meghatározott helyen kell létesíteni, aminek a célja a különböző területzárási korlátozások végrehajtása, valamint az áthaladó személy- és gépjárműforgalom szűrése. A rendezvények biztosítása jellemzően nagy területre terjed ki, ami több veszélyt is hordoz magában. Gondoljunk csak az elmúlt évek terrorcselekményeire, melyek olyan helyen következtek be, ahol nagyobb tömeg volt jelen. A sportrendezvények hazánkban évről évre egyre nagyobb nézőközönséget vonz, így a terrorfenyegetettségre való tekintettel a biztosítások során úgynevezett figyelőszolgálat²⁹ kerül alkalmazásra, amelynek a feladata, hogy kisebb csoportok a biztosítás területén megfigyeléseket végeznek a különböző rendkívüli események megelőzése, megakadályozása vagy megszakítása céljából. A csapatszolgálati tevékenység során az állomány, őrzési feladatokat is végrehajt, melyek célja a

²⁵ 11/1998. (IV.23.) ORFK utasítás Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról

²⁶ Uo. 10. pont

²⁷ Uo. 24. pont

²⁸ Uo. 37. pont

²⁹ 11/1998. (IV.23.) ORFK utasítás Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról 170. pont

létesítmények és az abban tartózkodó személyek védelme, továbbá a közterületen a közvagyon védelme. Itt példaként megemlíteném a sporteseményre érkező csapatok szálláshelyének őrzését, mint gyakori végrehajtást igénylő feladatot.

Az ebben a fejezetben kifejtett – annak terjedelmi korlátaira tekintettel csak részben bemutatott – fogalmakból, valamint taktikai elvekből és eljárásokból is jól látható a dolgozatom hipotézisének alátámasztása, miszerint valamennyi erő összehangolt munkájának az eredménye egy olyan sportrendezvény biztosítása, ahol védett vezető is jelen van.

4. AZ ÁLLAMI RENDVÉDELEM ÉS A MAGÁNBIZTONSÁG EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Fontosnak tartottam dolgozatomban számos tanulmány mellett saját tapasztalataimra is alapozva egy külön fejezetben taglalni, hogy milyen okok vezetnek ahhoz, hogy az állami rendvédelmi szervek és a profitorientált vagyonvédelmi cégek között a határok³⁰ egyre inkább elmosódnak. Ugyanakkor a közrend és a közbiztonság fenntartására, valamint az egyes bűnüldözéssel kapcsolatos feladatok végrehajtására hazánk Alaptörvénye³¹ a Rendőrséget és a nemzetbiztonsági szolgálatokat jelöli ki.

A rohanó világunkban a bűnelkövetések formája és fajtája egyre kiterjedtebbé válik, ami jelentős terhet ró az állami bűnmegelőzési, bűnüldözési és terrorelhárító szervezetekre. Ez tette szükségessé, hogy a köznyugalom megteremtéséhez és megóvásához szükséges feladatokban, az egyes rendészeti feladatokat ellátó szervezetekkel az állam együttműködjön³².

Hazánk zavartalan biztonságos működéséhez a magánbiztonsági cégek is jelentős mértékben hozzájárulnak. A profitorientált vállalkozások a rendvédelmi szervek túlterheltsége, az egyre inkább csökkenő anyagi források vagy a létszámhiány miatt kaptak nagyobb jogosultságot a biztonság megteremtésében. Megfogalmazódik a kérdés, hogy akkor miért nem kapja meg a monopólium lehetőségét a civil szektor? A válasz egyszerű. Egyes jogszabályok megfogalmaznak olyan tevékenységeket, valamint feladatokat, amit csakis állami rendvédelmi szerv láthat el. Ilyen például a legitim fizikai erőszak alkalmazásának állami monopóliuma. Vannak azonban olyan ellátandó feladatok, amiket a jogi szabályzás lehetővé tesz a biztonsági cégek részére, hogy azt elvégezhessek. A személybiztosítással kapcsolatban a törvény ad lehetőséget arra, hogy egyes cégek anyagi ellenjuttatás fejében ilyen szolgáltatást biztosíthassanak anélkül, hogy az állami érdeket sértene.

A fent leírtak jól szemléltetik azt, hogy ugyan az államtól elvárható a közbiztonság megteremtése, azonban mégis egy olyan számos együttműködésből létrejövő „szolgáltatás”, amiben a rendészeti szervek mellett a magánszektor különböző szegmensei is jelen vannak.

³⁰ LIPPAI Zsolt (2021): Az elmosódó határvonalak margójára, *Szakmai Szemle: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat Tudományos-Szakmai Folyóirata* 1785-1181, 19 (1), 150-165. oldal

³¹ Magyarország Alaptörvénye (kihirdetve: 2011.04.25.) 46. cikk

³² 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról

5. BIZTOSÍTÁSI FELADATOK ÉS AZOK TERVEZÉSE, SZERVEZÉSE

A biztosítási feladatok körébe tartozik a rendezvények biztonsága érdekében végrehajtott tevékenységek mellett a közjogi méltóságok védelme, valamint azoknak a létesítmények a biztosítása, amelyek szorosan köthetők a védetthez. A jogi szabályozás kiterjed azokra a feladatokra, amik kizárólag az állam hatáskörébe tartoznak, valamint azokra a tevékenységekre, amikben a magánbiztonsági cégek is szerepet vállalhatnak.

5.1. Személyvédelmi tevékenység

A biztosítási feladatokat a védett személyek veszélyeztettségének megfelelően kell megszervezni. A Magyarország érdekei szempontjából különösen fontos személyek védelmének, a kijelölt létesítmények őrzésének rendőrségi feladatairól szóló utasítás³³ alapszintű, minősített, fokozott és kiemelt védelmi szintet határoz meg. A személyvédelmi egységeknél működő operatív csoportok feladata, hogy alapos információgyűjtést végezzenek a lehetséges fenyegetésekről.

Közvetlen a fenyegetettség, ha olyan konkrét, megerősített információ került beszerzésre, amely arra utal, hogy a közjogi méltósága alapján védett személy élete, testi épsége, valamint egészsége ellen irányuló közvetlen támadás bekövetkezése valószínűsíthető.

Kiemelt fenyegetettség megállapításkor olyan információ vagy adat került megállapításra, amely ugyan nem megerősített, azonban a védett személy élete, testi épsége, valamint egészsége ellen irányuló cselekmény bekövetkezésével számolni kell.

Fokozott fenyegetettség esetén a védett vezető élete, testi épsége, egészsége ellen irányuló közvetlen támadásról adat nem keletkezett, azonban az általa betöltött közjogi méltóságára való tekintettel nem zárható ki.

Alap szintű a fenyegetettség, ha a védett személy élete, testi épsége, valamint egészsége ellen irányuló támadásról nem keletkezett információ, továbbá az általa betöltött tisztsége sem indokolja a magasabb veszélyeztetettségi kategóriába sorolást.

³³ 19/2013. (V.17.) ORFK utasítás https://www.police.hu/sites/default/files/19_2013.pdf (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló törvény³⁴ kijelöli azokat a rendőri szerveket, akiket a jogszabály alapján a Kormány felhatalmaz személyvédelmi feladatok ellátására. A TEK köteles megszervezni és végrehajtani Magyarország közjogi méltóságai közül a köztársasági elnök, a miniszterelnök, valamint a külpolitikáért felelős miniszter és a legfőbb ügyész állandó védelmét. Az állandó védelemnek indokolt esetben a védett személyekkel egy háztartásban élő házastársra és a gyermek személyének védelmére is kiterjedhet.

A TEK mellett a KR jogosult védett személy védelmére, aki a már korábban említett törvény alapján állandó védelemben részesíti a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnökét. A védelem ebben az esetben is alapos indok esetén kiterjed a védett személlyel egy háztartásban élő személyekre is. A törvény értelmében úgynevezett ideiglenes védelem illeti meg a nemzetközileg védett személyeket viszonyosság alapján abban az esetben, ha országunkba tesznek hivatalos látogatást. Indokolt esetben – a veszélyeztetettségére való tekintettel – magánlátogatás esetén is megilleti a védelem.

A külföldi védett vezető védelmének végrehajtására a rendészetért felelős miniszter jelöli ki az arra kötelezett szervet. A biztosítást a nemzetközileg védett vezetők ellen a már korábban elkövetett bűncselekmények alapján levont tapasztalatok, valamint a nemzetközi viszonyossági gyakorlatok alapján kell megszervezni. A szükséges intézkedéseket az adott ország személyvédelmi egységével szorosan együttműködve kell előkészíteni és ezt követően a biztosítást végrehajtani. Az említett kormányrendelet értelmében az egység által megszervezett védelem alapja a védett személy életének, valamint testi épségének megóvása. A kijelölt szerv állandó biztosítási feladatot lát el élő erővel, valamint technikai eszközzel a védett személy munkahelyén és otthonában.

A hivatalos programok helyszínén tett látogatás esetén a vezető veszélyeztetettségének megfelelően a rendelet lehetőséget biztosít helyszínbiztosításra. A helyszínbiztosítás végrehajtása előtt a biztosításért felelős parancsnok a helyszín bejárása során gyűjtött információk alapján véleményezi a programot, majd az elkészített szakvéleményt továbbítja a szervezéséért felelős szerv felé, akinek kötelessége figyelembe venni azt. A védett személyt a védelem mind belföldi, mind külföldi utazása esetén megilleti.

A köztársasági elnök és a miniszterelnök személyvédelmi egysége a személyek betöltött közjogi méltóságára és a veszélyeztetettségükre való tekintettel állandó egészségügyi

³⁴ 160/1996. (XI.5.) Korm. rendelet a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről

biztosítást szolgáltat. Kórházi egészségügyi ellátás szükségessége esetén a védett személyt a Magyar Honvédség Egészségügyi Központjába kell szállítani. A fent említett közjogi méltóság állandó egészségügyi biztosítása külföldi utazásaikra is kiterjed, legyen az hivatalos vagy magáncélú látogatás.

A rendelet a védendő közjogi méltóságok mellett kijelöli azokat a létesítményeket, amelyeket a már korábban említett két szervnek óvnia kell. A kijelölést egy adatgyűjtési, majd ezt követően egy értékelési folyamat előzi meg, aminek során megállapításra kerül a létesítmény veszélyeztetettsége, ami a védelem szintjének megszervezéséhez szükséges. Ezek az objektumok olyan helyek, ahol a védettek munkavégzésük során rendszeresen megfordulnak, valamint az ország vezetése szempontjából fontosnak minősítették. A kormányrendelet kizárólag a KR-t jelöli ki a védendő objektumok őrzésére, valamint védelmére, amelyet személyi állománnyal és technikai eszközökkel hajt végre. Itt fontos megjegyezni, hogy a TEK által védett személyek otthonának biztosítása is ezen szerv feladata. A kijelölt objektum védelmére vezényelt állomány a technikai eszközökkel ellenőrzi a be- és kilépő személyeket, valamint csomagjaikat. A létesítmény biztosítása kiterjed az épület közvetlen környezetére, valamint egyes objektumok esetén annak belső részeire is.

A rendszerváltást követően megalakulhattak az első magánbiztonsági cégek, ami nagy változást jelentett, mert azelőtt a közbiztonság megteremtése kizárólag az állam kötelezettsége volt. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló törvény³⁵ lehetőséget ad a magáncégeknek hogy személyvédelmi tevékenységet is folytathassanak. Magánbiztonsági vállalkozások ilyen szolgáltatást anyagi juttatás ellenében nyújtanak megállapodási szerződés alapján, ellentétben a hivatásos rendvédelmi szervekkel. Fontos megjegyezni azt is, hogy a profitorientált vállalkozások személybiztosítást fegyveresen nem láthatnak el, az kizárólag állami monopólium.

A fent leírtakból jól kivehető az, hogy bár az ellátandó feladat a két szektor között azonos, mégis a hivatásos állományú személyvédelmi szakemberek több jogosultsággal rendelkeznek.

³⁵ 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól 74§. 1. pont d, alpont

5.2. Rendezvények biztosítása

A különböző sportrendezvények rendőrség által történő biztosítását a sportról szóló törvény³⁶ határozza meg, amelyek általában olyan úgynevezett látványsportágak, mint a kézilabda-, a kosárlabda-, a vízilabda-, jégkorong-, a labdarúgómérkőzés-, valamint minden olyan egyéb rendezvény, amely rendőri biztosítást igényel. A sportrendezvények biztonságáról szóló törvény³⁷ értelmében ilyen típusú rendezvényt csak sportszervezet szervezhet meg. A korábbi fejezetben említett Minősítő Bizottság a biztonsági kockázat besorolása során megvizsgálja a korábbi mérkőzésekről rendelkezésre álló adatokat, információkat, valamint esettanulmányokat. A Minősítő Bizottság elnöke az Országos Rendőrfőkapitányság vezetőjének megküldi az értékelés eredményét, aki közli a szervezővel a döntést. Az értékelésben foglaltak legfeljebb tíz nappal a mérkőzés megrendezése előtt módosíthatók abban az esetben, ha olyan további információ merül fel a rendezvénnel kapcsolatban, ami befolyásolhatja azt.

A szervező egy általa választott biztonsági céggel leszerződik a biztosítás lebonyolítására, valamint a területileg illetékes kapitányságon bejelenti, hogy a kapitányság működési területén ilyen jellegű rendezvény kerül biztosításra. A sportrendezvények minősítését úgy kell megállapítani, hogy az előzetesen begyűjtött információkat figyelembe véve fennáll-e annak a gyanúja, hogy a szurkolók magatartásából eredően a nézők élete, testi épségük vagy vagyonuk veszélybe kerülhet.

A Minősítő Bizottság értékelése alapján a mérkőzés lehet normál, fokozott és kiemelt biztonsági kockázatú.³⁸ Normál és fokozott kockázatú mérkőzés esetén a szervező feladata a biztosítás megszervezése, valamint a rendezvény belső területén a biztonság fenntartása, azonban lehetőség van költségterítés ellenében rendőri erőt is igénybe venni. A rendőrség a felkérésnek eleget téve az erő- és eszközigényt a stadion biztonságtechnikai felszereltségét, a rendezvény időtartamát, a biztosítandó terület méretét figyelembe véve állapítja meg. Kiemelt biztonsági kockázatú mérkőzések esetén a rendőrség a rendezvény biztosítását közfeladatként látja el, amely kiterjed a rendezvény belső, valamint külső rendjének fenntartására is.

Nemzetközi sportszövetség által, vagy annak közreműködésével megszervezett rendezvényt a nemzetközi sportszövetség elvárásai alapján kell lebonyolítani. Számos külföldi országban a helyszínen lévő tömegkezelésre vezényelt egység olyan felállítási helyeken kerül elhelyezésre,

³⁶ 2004. évi I. törvény a sportról

³⁷ 54/2004. (III.31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról 2.§ (1). bek.

³⁸ 54/2004. (III.31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról

ahol a szurkolók kevésbé vagy egyáltalán nem látják. Ezt a megoldást a szurkolói élmény fokozása érdekében szokták alkalmazni. 2016-ban Európában először Magyarországon alkalmazták az úgynevezett „spottert”³⁹, akinek a feladata a rendőri szerv részéről a szurkolókkal való kapcsolattartás volt a rendezvény teljes időtartama alatt. Erre a pozícióra alkalmazott személyek olyan kiváló kommunikációs készségekkel rendelkeznek, mellyel képesek irányítani a szurkolótábort, valamint ezzel egyidejűleg tudják tájékoztatni a helyszínen lévő biztosítási parancsnokát. A „spotterek” együttműködnek a szervezők megbízásából tevékenykedő úgynevezett „stewardokkal”⁴⁰, akik előzetes felkészítésen vesznek részt, hogy közreműködésükkel elősegítsék a rendezvényre kilátogatók komfortérzetét, így csökkentve az esetlegesen felmerülő konfliktusok lehetőségét.

³⁹ Biztosítási tapasztalatok, <https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsarumagazin/biztositasi-tapasztalatok> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

⁴⁰ Biztosítási tapasztalatok, <https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsarumagazin/biztositasi-tapasztalatok> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

6. A TERVEZÉS FOLYAMATA

Minden kiválóan végrehajtott rendezvény eseményektől mentes lebonyolításának alapja a gondosan megtervezett biztosítás. A hatékony védelem megszervezése érdekében a helyszínbiztosítással megbízott parancsnok felveszi a kapcsolatot a szervező féllel, valamint azokkal a rendvédelmi szervekkel, akik a rendezvény lebonyolításában részt vesznek. A megkeresés fő célja az, hogy információkat szerezzenek be a védelem kialakításához, illetve a felmerült kérdéseket tisztázzák a gördülékenyebb szervezés érdekében. Az egyeztetések során meg kell határozni, hogy a rendezvényen a védett személy kikkel fog találkozni, az esemény mekkora nézőtábort vonz, valamint azt is, hogy melyik létesítmény fog a sportesemény lebonyolítására szolgálni. Fontos információ az is, hogy a rendezvény biztonságáért a szervező fél melyik biztonsági céggel kötött szerződést és hogy a megállapodás milyen tevékenységekre terjed ki. Mindezek után kezdődhet a tervezési folyamat.

Fontos megemlíteni, hogy a sportrendezvények esetében a biztosítás nem csak a létesítményre terjed ki, hanem sok esetben több kilométeres sugarú körben is vezethetnek be területzárási intézkedéseket a rendvédelmi szervek.

6.1. Az útvonal kiválasztása

A személyvédelmi tevékenység során az egyik legkritikusabb pont az, amikor az egységnek mozgatnia kell a védett személyt. A leggyakoribb közlekedési forma a gépjárművel történő helyváltoztatás, ugyanis így lehet a védett személyt a lehető leggyorsabban és legbiztonságosabban a program helyszínére eljuttatni. Az előkészítés során a személybiztosításért felelős parancsnok megbízza az egység azon tagjait, akiknek a feladatköre a biztonsági gépjárművek vezetése. Ezek a szakemberek sok éves tapasztalattal rendelkeznek a gépjárművezetés terén, illetve olyan mértékű helyismerettel rendelkeznek, aminek köszönhetően könnyedén ki tudják jelölni a leoptimalisabb útvonalat. A bejárás során nem elég egy közlekedési irányt meghatározni, ugyanis ha bármilyen nem várt esemény miatt járhatatlanná válik az út, akkor egy ellenőrizetlen helyen kell a konvojnak megközelíteni a rendezvény helyszínét. Ezért szükséges több alternatív menetvonalat meghatározni.

A menetvonal kijelölésekor az elsődleges szempont hogy jól belátható legyen, a közlekedés előtt közvetlenül könnyedén lehessen ellenőrizni, valamint a lehető leggyorsabb haladást

biztosítsa a védett konvoj számára. Kiemelt sportrendezvények esetén – ahogyan már korábban is említettem –, számos esetben a közlekedési feladatokkal megbízott rendvédelmi szerv területzárási vagy korlátozási intézkedéseket vezet be, ami jelentős mértékű torlódáshoz vezethet, tehát ezzel is számolni kell. Figyelembe kell venni azt is, hogy a látogatók száma miatt a gyalogosforgalom jelentősen megnövekszik. Így arra vonatkozólag is kell információkat begyűjteni, hogy a szurkolók milyen útvonalakon közlekednek a rendezvény kezdete előtt, illetve a vonulási útvonalaik keresztezik-e a konvoj szándékolt haladási irányát. A biztonsági gépjárművezetők által tett ajánlások mellett a helyszínbiztosítás parancsnoka megkeresést intéz a közútkezelő felé, valamint az begyűjti a közútkezelő jelentéseit, ahonnan pontos tájékoztatást kap a közlekedést akadályozó tényezőkről. A fent leírtakból jól kivehető az, hogy egy útvonal kijelöléséhez mennyi szerv összehangolt tevékenysége szükséges.

6.2. A ki- és beszállás helye

A védett vezető mozgatása mellett a másik kritikus pont a személyvédelmi egység számára az, amikor a helyszínre érkezik, valamint onnan távozik. Az egyszerű oka az, hogy egy „védtelen” helyen van a védendő ember, ugyanis a biztonságot nyújtó gépjármű, illetve a védhető épület között tartózkodik. A korábbi nemzetközi tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy leginkább ebben az időszakban érheti támadás a vezetőt. A bejárás során ezért a biztosítás parancsnokának nagy figyelmet kell fordítania a ki- és beszállás helyének megválasztására. Amennyiben a nyílt terepszakasz lehetőséget biztosít erre, ez a hely a lehető legközelebb van az épületnek annak a kijáratához, ahonnan a biztosított személy kilép.

Kiemelt sportrendezvény helyszínén figyelni kell arra az előkészítés során, hogy a hely alkalmas legyen protokolláris szempontoknak megfelelő fotók készítésére. Az ilyen esemény területén nagy tömeg alakul ki, így nagy kihívást jelent a tervezés során egy olyan hely kijelölése, amit egy emberekkel zsúfolt helyen sterilen lehet tartani. A mérkőzésre érkezésekor ez a feladat könnyebb, mert a szurkolók nem egyszerre, hanem kisebb csoportokban érkeznek a helyszínre, a védett pedig közvetlenül a mérkőzés előtt jelenik meg. A mérkőzés lefújása után a távozás megszervezése kockázatosabb, mert a jelenlévők egyidőben hagyják el a rendezvény területét.

6.3. A beléptetés

Kiemelt sportrendezvény helyszínén különösen nagy figyelmet kell fordítani a beléptetésre. Labdarúgó mérkőzés esetén a szervezőnek nincsen lehetősége a létesítménybe belépő személyek előzetes leinformálására, így a beléptetés előtt kell elvégezni a szűrő tevékenységet. A sportlétesítmények számos bevezetett biztonsági intézkedéssel tudják meggátolni azt, hogy illetéktelen személy kerüljön be a rendezvény területére. A beléptetés végzésére kialakított védelem egyrészt biztonságtechnika és élőerős ellenőrzésből, valamint mechanikai védelemből áll.

Az elmúlt években a stadionok jelentős mértékű technikai fejlődésen mentek keresztül. A számos műszaki berendezés alkalmazásával a beléptetést végző biztonsági emberek a munkájukat sokkal hatékonyabban tudják ellátni. A személyes tapasztalatom az, hogy az átvizsgálást a rendezvény biztonságának biztosítására szerződött magánbiztonsági cégek végzik és a tevékenységüket a helyszínre vezényelt egyenruhás rendőri állomány felügyeli, arra az esetre, ha a beléptetés során rendőri intézkedést igénylő körülmény merülne fel. A védett vezetővel és a társaságukban a helyszínre érkező személyekkel szemben ezek a bevezetett intézkedések részben, vagy teljes egészében elmaradnak.

A fentiekben említett tevékenység fontosságát az alábbi két, külföldi eset is megerősítheti.

Az egyik Párizsban történt a Franciaország-Németország labdarúgó mérkőzésen.⁴¹ 2015-ben a Stade de France D kapujánál a beléptetést végző biztonsági őr figyelmes lett egy férfira, aki zavartan viselkedett. Megpróbálta az átvizsgálást elkerülni és mivel nem rendelkezett jeggyel, ezért magánbiztonsági szakemberek távozásra szólították fel, aminek eleget is tett. Ezután pár perccel később a mérkőzés élő közvetítése alatt több robbanás is hallható volt, amelyek közül az egyik ahhoz a személyhez köthető, akinek a beléptetését megtagadták. Elfogását követően bevallotta, hogy az övére volt szerelve a robbanóanyag, ezt kísérelte meg bevinni a stadion épületébe. Mivel az előszűrésen fennakadt, ezért az övet eldobta a parkolóban és működésbe hozta.

A másik rendkívüli esemény, ami ugyan nem terrorcselekmény, azonban a magánbiztonsági cégek részéről alkalmazott biztonsági őrök kiemelten fontos szerepét és a jól megszervezett beléptetés fontosságát is bemutatja. Az eset 2021. július 11-én történt az EURO2020 döntőjén

⁴¹ Egy éve volt a párizsi terrortámadás - így történt. <https://www.origo.hu/nagyvilag/20161110-igy-tortent-a-parizsi-terrortamadas-evfordulo.html#> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

Angliában a Wembley stadionban⁴². A létesítmény 90 000 fő befogadására képes, azonban az eseményre jóval több személy akart bejutni. Az esemény megkezdése előtt több tízezer ember gyűlt össze a mérkőzés helyszínének közvetlen közelében, ezért a rendőrség a köztvében hivatalos közleményben megkérte azokat a szurkolókat, akik nem rendelkeznek belépésre jogosító „voucherrel” azok hagyják el a főváros belvárosát. A kialakult tömeg miatt a szervező úgy döntött, hogy a meccskezdés előtt a megszokottól eltérően több órával megnyitja a kapukat. Az illuminált állapotban lévő szurkolók agresszívvá váltak, mivel nagyon lassan tudtak csak bejutni, ezért több helyen megpróbálták a kordont átszakítva bejutni, azonban a biztonsági személyzet dulakodások árán megakadályozta azt. A beléptetést végzők próbálták a tömegből kiszűrni azokat, akik nem rendelkeznek belépőjeggyel, amely próbálkozás sajnos nem járt sok sikerrel, ezért a szervező fél, úgy döntött, hogy lezárja a kapukat. A kontroll nélküli csoportosulások a kerítéseket átszakítva betörtek a lelátóra és több esetben verekedés alakult ki. Végül a rendőrség könnygáz és füstbombák bevetésével feloszlatta a népáradatot.

A beléptető tevékenység szervezésével és végrehajtásával a magánbiztonsági cégek jelentős szerepet vállalnak egy kiemelt sportrendezvény lebonyolításában. Amennyiben megfelelő beengedés nélkül egy átvizsgálatlan tömegbe érkezne meg a védett személy, az jelentős biztonsági kockázatot jelentene. A közvetlen személybiztosítási tevékenység úgy hajtható végre a lehető legbiztonságosabban, ha olyan környezetben jelenik meg a biztosított vezető, ami előzetesen átvizsgálásra került.

6.4. Az épületen belüli mozgás

A helyszínbejárás során a biztosítás parancsnoka egyeztet a szervező fél által megbízott személlyel, és beszerzi a biztosítási terv elkészítéséhez szükséges épülettervjazot. A tervrajz részleteit a biztosítási tervben szükséges feltüntetni, ugyanis ezen kell bejelölni a védett személy mozgását épületen belül, illetve meg lehet határozni a rendező részéről azt a szektort, ahol a védett személy fog tartózkodni az esemény ideje alatt. A sportlétesítmények túlnyomó többségében többszintesek, így a védett gyalogos mozgása során elkerülhetetlen a lift vagy a lépcső használata. A saját tapasztalatom az, hogy az általános gyakorlatban igyekszik a személyvédelmi egység a lift használatát kerülni, mivel az jelentős mértékű kockázattal jár.

⁴² Óriási botrány Londonban: jegy nélküli szurkolók akarnak betörni a Wembley-be – videó.
<https://www.origo.hu/sport/focieb/20210711-jegy-nelkuli-szurkolok-akarnak-betorni-a-wembley-stadionba.html>
(Letöltés ideje: 2022.08.12.)

Ilyen esetben a személybiztosítás parancsnoka ajánlást tesz a védett személynek a lépcsőház használatára, azonban a több emelet miatt általában mégis a lift használata mellett döntenek. Amennyiben az előkészítés során egyértelmű információ keletkezik arra, hogy a személyvédelemmel ellátott személy a felvonót kívánja használni, úgy az épület üzemeltetőjének gondoskodnia kell olyan személyről, aki rendkívüli műszaki hiba elhárítására alkalmas. Amennyiben nem áll rendelkezésre ilyen személy, a biztosítás parancsnoka megtilthatja a személyi felvonó használatát.

6.5. A menekítési helyiség, a menekítési útvonal

Minden olyan helyszínen, ahol védett személy van jelen, a biztosítás parancsnokának feladata előzetesen a bejárás során kijelölni egy olyan helyiséget, ahova a védett vezetőt támadás esetén el lehet mozgatni legalább annyi időre, ameddig az egység tagjai meg nem tisztítják a területet a biztonságos elszállításig. Ennek a helyiségnek olyannak kell lennie, hogy ne legyen utcafronttal kapcsolatos, valamint ne legyen ablaka. Ennek nagy jelentősége van, hiszen egyrészt így a védett pozíciója könnyen kiszúrható lenne, továbbá a hely belőhetővé válik, ami szintén jelentős biztonsági kockázatot jelent. A kapcsolattartás során a már előzetesen beszerzett épületgépészeti tervrajz alapján szükséges figyelembe venni a menekítésre szolgáló helyiség falazatát, aminek a lövedék áthatolási képessége miatt a lehető legvastagabbnak kell lennie. Ha a fent felsorolt ismérveknek megfelelő helyiséggel rendelkezik az épület, akkor azt a helyszínbiztosításért felelős parancsnok kijelöli, mint elsődleges menedéket.

Amennyiben a rendezvény jellegéből adódóan erre nincsen lehetőség, abban az esetben a menekítés a biztonsági gépjárművekbe történik. Ez azt jelenti, hogy a kocsiknak le kell követniük a személy mozgását és a biztosítás parancsnokának úgy kell elhelyeznie azokat, hogy a rendezvény ideje alatt a lehető legközelebb legyenek a védetthez.

Abban az esetben, ha kivonásra vagy menekítésre kerül a sor, úgy az egység azt az előzetesen kijelölt menekítési útvonalon hajtja végre. Fontos szempont, hogy ilyen esemény bekövetkezésekor a liftet kifejezetten tilos használni, ugyanis a lift egy esetleges tűz esetén automatikusan működik és nem minden esetben a földszintre vagy a legalsó szintre érkezik. Ezekben az esetekben a tűzlépcsőket kell használni, ami több szempontból is biztonságosabb. A modern épületek lépcsőházai túlnyomással működnek, vagyis teljesen füstmentesek, valamint a menekülő tömeg elől könnyen elzárható, így a védett személyt biztonságosabban el

lehet juttatni a biztonsági gépjárművekhez. Az ilyen célra kijelölt útvonalnak lehetőség szerint oda kell vezetnie, ahol az elhajtásra kijelölt járművek találhatóak.

A rendezvény területén és az épületen belül rendkívüli esemény esetén a gyors elmenekülésre kijelölt és fenntartott útvonal biztosítása a rendezvényen jelen lévő magánbiztonsági cég alkalmazottainak a feladata. A biztonsági őrök több felállítási helyen foglalnak el pozíciót. Ezeket a biztosítási pontokat úgy határozzák meg, hogy a stadion területének a kapujától kezdve egészen a pálya oldalvonaláig jelen legyenek, de fontos szempont a biztonsági személyzet elhelyezése a védett személy pályától, biztosítani annak érkezését és távozását.

6.6. Veszélyeztetettség

Az elmúlt évek történéseire alapozva nemzetközi viszonylatban a terrorista csoportok közkedvelt célpontjaivá váltak olyan tömegsportrendezvények, ahol jelentős számú nézőtábor jelent meg. Ilyen volt például a 2013-ban a bostoni maratnon⁴³ elkövetett robbantásos merénylet, ahol a tömegben két csőbombát hoztak működésbe az elkövetők. A robbanás következtében hárman a helyszínen életüket veszítették és száznál is többen súlyosan megsérültek.

Jó példa erre a már korábban említett 2015-ben Párizsban megrendezett labdarúgó mérkőzés ideje alatt bekövetkezett terrorcselekmény is. Ennél az eseménynél fontos kiemelni azt, hogy az elfogott személy a vallomásaiban kijelentette, hogy Budapesten a XVIII. kerületben kívánta a cselekményét elkövetni, ami ellenőrzés után valószínűnek tűnt, ugyanis több térfelügyelő kamera által készített felvételen is felbukkant.

Az közelmúltban a sűrűsödő terrorista szervezetek által elkövetett cselekmények hatására a terrorizmust elhárító szervek egyik legfontosabb feladata azoknak az információk begyűjtése, ami elősegíti az ilyen jellegű cselekmények visszaszorítását. A személybiztosítással ellátott személyt ért fenyegetés esetén úgynevezett elemző-értékelő tevékenységet végeznek az erre szakosodott szakemberek. A kiemelt sportrendezvény helyszínén, melyen védett személy is megjelenik, a felderítést végző szakemberek olyan információgyűjtésbe kezdenek, amiből megállapítható az esemény veszélyeztetettségének mértéke. Egy kiemelt nemzetközi sportrendezvény helyszínén is a szervezés első percétől kezdve zajlik a felderítés, ami egészen

⁴³ Dráma! Robbanások a bostoni maratnon. <https://www.blikk.hu/aktualis/drama-robbanasok-a-bostoni-maratnon/f2w4zz3> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

a rendezvény végéig tart, ugyanis az esemény közben is érkezhet be olyan információ, ami megváltoztathatja a korábban megállapított kockázatelemzést. Az előzetesen elkészített elemző-értékelő jelentés a biztosítási terv fontos részét képezi, ugyanis jelentős mértékben hozzájárul a bevezetendő rezsimitézkedések elrendeléséhez.

6.7. Vezetési pont

Minden olyan esemény helyszínén kialakításra kerül egy úgynevezett vezetési pont, ahol több szerv együttes munkája szükséges a feladat végrehajtásához. A kiemelt futballmérkőzések esetén is úgy jelöli ki a szervező a vezetés és szervezés helyét, hogy minden résztvevő a szakterületén jártas személyt delegál, aki egyfajta összekötő szerepet tölt be. Már minden újonnan épülő sportlétesítmény megtervezése úgy történik, hogy kijelölésre kerül egy olyan helyiség, ahonnan el lehet végezni az összes koordinációs tevékenységet az esemény teljes időtartama alatt.

A vezetési pontban helyet foglaló szakemberek folyamatos telefonos és rádióösszeköttetésben állnak a biztosított területen tevékenykedő állománnyal, valamint élő kameraképeken is figyelemmel kísérik az eseményeket. Az ellátandó feladatok közé tartozik az is, hogy elvégzik a beosztottak ellenőrzését, szervezik a biztosítás során felmerült teendőket és irányítsák a végrehajtást.

A fentiek alapján határozottan kijelenthető az, hogy a vezetésnek és az irányításnak meghatározó szerepe van egy kiemelt sportrendezvény helyszínén.

6.8. Bevezetendő biztonsági intézkedések

Számos rezsimitézkedés kerül bevezetésre kiemelt sportrendezvények helyszínén, azonban, ha védett vezető is jelen van az eseményen, úgy az életének, testi épségének, méltóságának megóvása érdekében további biztonsági elemeket szükséges elrendelni és végrehajtani.

6.8.1. Különleges megelőző védelem

Korábban említettem, hogy a személyvédelmi tevékenység részét képezi egyfajta elemző-értékelő feladat, amit nemcsak a rendezvényt megelőző időszakban alkalmaznak, hanem a mérkőzés teljes időtartama alatt is. A különleges megelőző védelmi szolgálati formát ellátó

személyek különböző figyelési pontokat hoznak létre, és operatív módon figyelik meg a tömeget. Az ilyen embereket azért szükséges alkalmazni, mert a tömeg részeként sokkal jobban ki tudják szűrni azokat a személyeket, akik zavartan viselkednek, és ha ilyen személyt észlelnek azt azonnal tudják jelezni a biztosítás parancsnokának, akivel folyamatos telefonösszeköttetésben vannak.

6.8.2. Kémiai, biológiai, és sugárzó anyagok elleni védelem

A terrorcselekmények elkövetésének módszerei a technológiák fejlődésével egyre kifinomultabbá válnak. Végrehajtásukhoz sok esetben alkalmaznak valamilyen sugárzó vagy mérgező anyagot.

2014-ben a TEK szervezetén belül megalakult az úgynevezett a CBRN csoport, aminek a neve a Vegyi, Biológiai, Radioaktív és a Nukleáris szavak angol megfelelőjének kezdőbetűiből tevődik össze. Az egység feladatai közé tartozik, hogy különböző technikai eszközökkel a helyszín- és útvonalbiztosítási feladatok elvégzése vagy, a beléptetés során képesek legyenek veszélyes anyagok jelenlétét kimutatni.

Ennek a biztonsági intézkedésnek a fontosságát egy 2017. február 13-án megtörtént eset jól szemlélteti. Malajziában járt Kim Dzsongnam,⁴⁴ az akkori észak-koreai miniszterelnök fia egy hivatalos látogatáson. A programhelyszínén a jelenlévő tömeghez odalépett, hogy üdvözlje a jelenlévőket és több személlyel is kezet fogott. A nézők közül két hölgy megérintette Kim arcát, aki ezt követően rosszul lett és összeesett. Az eset után 5 nappal a Maláj kormány, hivatalos közleményében ismerte el, hogy életét vesztette a miniszterelnök fia, a halál oka pedig mérgezés volt. A testőrök a védett személy közvetlen közelében foglaltak helyet és ennek ellenére is bekövetkezhetett a merénylet. Az eset elemzése kapcsán érdemes lenne átgondolni, hogy ha ott, akkor alkalmaztak volna olyan egységet, akik képesek detektálni mérgező anyag jelenlétét, megakadályozható lett volna-e ez a cselekmény.

⁴⁴ A saját kezűket kenték be méreggel Kim Dzsongnam gyilkosai.
https://index.hu/kulfold/2017/02/22/diplomatat_koroz_malajzia_kim_dzsongnam_halala_miatt/ (Letöltés ideje: 2022.08.13.)

6.8.3. Élelmiszerbiztonság

A történelmi leírásokból tudjuk, hogy a királyi udvarokban alkalmaztak ételkóstolókat⁴⁵, akiknek a feladata volt a széles körben ismert személyek biztonságának garantálása ételkészítési vonatkozásban. Ez a feladat nagyon veszélyes volt. Akik erre adták a fejüket, nagy szolgálatot tettek az uralkodóknak, azonban az előkóstoló alkalmazása sem jelentett teljes biztonságot.

Azóta az élelmiszerbiztonság nagy fejlődésen ment át és már nem kell az élelmiszervegyésznek megkóstolnia az ételt a védett személy életének biztonsága céljából. Ezt a fajta biztonsági intézkedést abban az esetben szükséges alkalmazni, ha az előkészítés során információ keletkezik arra vonatkozólag, hogy a programon kívánnak ételt felszolgálni a védett vezető részére.

Ez a tevékenység egyben felügyeleti és ellenőri tevékenység is, ugyanis a vegyész a felhasznált alapanyagok eredetét igazoló dokumentumokat is ellenőrzi, majd ezt követően az étel elkészítési folyamatánál jelen van egészen addig, ameddig a védett vezetőnek fel nem szolgálják. Amennyiben bármilyen szabálytalanságot észlel, úgy először felhívja a séf figyelmét a problémára és végső soron meg is tilthatja az étel felszolgálatát. Minden általa tapasztalt eltérésről haladéktalanul tájékoztatja a helyszínbiztosítás parancsnokát, valamint a szervező felet.

6.8.4. Tűzszerészbiztosítás

A személybiztosítás szerves részét képezi a tűzszerészbiztosítás. Dolgozatomban több olyan eseményt sorakoztattam fel, ahol a terrorcselekményeket különböző robbantási módszerrel követték el. Az elmúlt években több esetben követtek el olyan robbantásos cselekményt, ahol a robbanóanyagot előre elrejtették a rendezvény helyszínén, annak közvetlen közelében vagy egy előre kifigyelt útvonalon.

Az előkészítő biztonsági bejárást követően a helyszínbiztosítás parancsnoka megkeresést intéz a tűzszerész egység parancsnokához, aki a számára átadott információkból meghatározza az átvizsgálás mértékét, ami kiterjedhet a rendezvény egy részére, vagy annak teljes területére is. Szaknyelven megfogalmazva, részleges vagy teljes átvizsgálás történik.

⁴⁵ Az ételkóstolók titokzatos világa. <https://www.nagykonyhaigepek.hu/hirek/az-etelkostolok-titokzatos-vilaga/> (Letöltés ideje: 2022.08.13.)

Az ellenőrzést a szakemberek különböző technikai eszközökkel, valamint robbanóanyag keresésére kiképzett szolgálati kutyákkal hajtják végre. Ez a fajta biztosítás nemcsak az esemény területére terjed ki, hanem a védett személy közlekedési útvonalára is.

A Charles de Gaulle Franciaország 18. elnöke ellen elkövetett robbantásos merénylet⁴⁶ tökéletesen szemlélteti a megközelítési menetirány ellenőrzésének szükségességét. 1961. szeptember 5-én került sor a merényletre. Az államfőt szállító konvoj többször haladt el ugyan azon a településen, amire az elkövetők felfigyeltek. Az eseménnyel egyidőben útfelújítási munkálatok zajlottak, így több esetben meg kellett állnia a járműoszlopnak. Az egyik földhalom mögé egy gázpalackba 15 kilogramm robbanóanyagot helyeztek el, majd, amikor a védett kellő közelségbe került, működésbe hozták a szerkezetet. Az ilyen esetek elemzésének következtében került bevezetésre a biztosításnak ez a formája is.

6.8.5. Műveleti támogató egység

Európában számos terrorcselekmény bekövetkezésének hatására nagyon fontos biztosítási forma az, hogy nagy tűzerővel, speciális eszközökkel felszerelt támogató csapat tartózkodik folyamatos készenlétben a helyszínen. A feladat nem csak a védett személyt érő támadás elhárítása vagy a menekítő egység támogatása, hanem a rendezvény teljes területén realizálódott cselekmény elkövetőinek a detektálása és izolálása is. Több helyen alakítanak ki figyelési pontokat és onnan kísérik figyelemmel az eseményeket. Önmagában ezeknek az egységeknek a megjelenése preventív jellegű, ugyanis kellő elrettentéssel szolgálhatnak egy esetleges bűncselekmény elkövetése ellen.

6.8.6. Technikai biztosítás

Rendezvények biztosításakor gyakori a technikai átvizsgálás. Ezt a feladatot egy csoport hajtja végre, akik különböző technikai eszközökkel képesek feltalálni az esetlegesen elrejtett lehallgató készülékeket. Szükség esetén a már előzetesen telepített biztonságtechnikai eszközöket ki tudják egészíteni további olyan berendezésekkel, amivel az egység tagjai számára külön elérhető kép- és hangfelvétel.

A civil felhasználók között egyre szélesebb körben elterjedt a különböző méretű és hatótávolságú drónok használata. Ennek a csoportnak a tagjai folyamatosan pásztázzák a

⁴⁶ Amikor magyarok lőttek a francia elnökre: merénylet de Gaulle ellen. <https://kepmas.hu/hu/amikor-magyarok-lottek-francia-elnokre-merenylet-de-gaulle-ellen> (Letöltés ideje: 2022.08.14.)

rendezvény területének légtérét, kutatva esetlegesen jogtalanul berepülő eszközök után. Képesek az ilyen drónokat beazonosítani, meghatározni az irányítójának pontos helyét, majd ezt követően a földre kényszeríteni azt. A drónt vezérlő személy helyének meghatározása után a rendőri erők felkutatják a személyt és intézkedés alá vonják. Ez a fajta biztosítási forma is jól alátámasztja azt, hogy a számtalan ellátandó feladatra milyen sok ember bevetése szükséges.

6.8.7. Felállítási helyek

A biztosítási terv sarkalatos pontja a felállítási helyek meghatározása. A bejárás során a biztosításért felelős parancsnok, számításba veszi azokat a stratégiai fontosságú helyeket, ahová szükséges helyszínbiztosító személyt rendelni. A rendezvény területének mérete és annak tagoltsága határozza meg azt, hogy hány fő szükséges a biztosításhoz, ugyanis erre nincsen külön meghatározás. Fontos figyelembe venni azt is, hogy a rendezvény biztonságáért felelős magánbiztonsági cég is meghatároz ilyen helyeket, így kerülendő a biztosítási pontokon a tumultus, illetve az aránytalan túlbiztosítás. Ennek elkerülése érdekében a szervező fél, valamint a helyszínparancsnok egyeztet erre vonatkozólag. A létszámot úgy kell meghatározni, hogy a váltásokra legyen lehetőség, ugyanis sok esetben előfordul az, hogy a tűzszerészeti átvizsgálás már órákkal a rendezvény megkezdése előtt megvalósul. Egy kiemelt rendezvény helyszínén a váltás nélküli feladatellátás esetén a személyzet harcértéke jelentősen csökkenne.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a civil biztonsági szolgálat egyre növekvő szerepvállalásának köszönhetően sokkal kevesebb felállítási hellyel kell tervezni a hivatásos állománynak, ami azt eredményezi, hogy a helyszínbiztosítók leterheltsége jelentősen csökken. Kiemelném, hogy a biztosítandó pontok nem fixek, annak a rendezvény ideje alatt bekövetkező változásokat le kell követnie, így előfordulhat az, hogy az a tervben meghatározottaktól eltér. A bevezetendő biztonsági intézkedések esetén a felsorolási sorrend és azoknak a fontossága között nincsen összefüggés, mindegyik említett szegmens egyformán fontos.

7. BIZTOSÍTÁS A GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSBAN

Az alábbiakban a saját tapasztalataim alapján azt kívánom részletesen szemléltetni, hogy már a korábbiakban megfogalmazott biztosítással kapcsolatos fogalmak, feladatok, hogyan valósulnak meg a valóságban, valamint dolgozatom hipotézisét támasztom alá, miszerint mennyi közreműködő alany szükséges ahhoz, hogy a biztosítás végrehajtása zavartalanul végbe tudjon menni. A gyakorlati végrehajtást pedig a 2021. június 16-án az Európai Labdarúgó-szövetség EURO2020-as labdarúgó Európa-bajnokság Magyarország-Portugália nyitó mérkőzésével kívánom szemléltetni. Ennek a mérkőzésnek az volt a sajátossága, hogy Magyarország kormánya tagjai közül hazánk miniszterelnöke, a külgazdaságért és külpolitikáért felelős miniszter, az Országgyűlés elnöke, valamint a legfőbb ügyész és a köztársasági elnök is tiszteletét tette. Nemzetközi védett vezetők közül pedig Portugália köztársasági elnöke, illetve hazánkban regnáló Izrael nagykövete. A személybiztosítási feladatokat a TEK, a KR, valamint a végrehajtás idején még akkori formájában működő Köztársasági Elnöki Őrség és az Országgyűlési Őrség egyidejűleg hajtotta végre.

7.1. EURO 2020

A mérkőzések az Európa- Labdarúgó-szövetség által négyévente kerülnek megrendezésre. A lebonyolításra az Union of European Football Associations (továbbiakban: UEFA) jelöli ki azt az országot vagy országokat, ahol az európai országok válogatott futball csapatok játékosai érkeznek, hogy megmérkőzzenek egymással.

Magyarország rendezési jogának megszerzése a 2015-ös UEFA genfi döntés kihirdetésénél vált biztossá, melynek értelmében hazánk 2021. június 11. és 2021. július 11. közötti időszakban három csoportdöntő és egy nyolcad döntő megrendezésére jogosult.

A pályázat sikerességében számos tényező játszott közre. Az UEFA által elkészített jelentése szerint az új, 68 156 fő néző befogadására alkalmas Puskás Aréna a megközelíthetősége és a befogadóképessége tekintetében is megfelel a rendező legszigorúbb elvárásainak. További meggyőző érvként szolgált továbbá Budapest földrajzi elhelyezkedése, könnyű megközelíthetősége és jövőbe mutató látásmódja, valamint a sport iránti elhivatottsága. Az eredeti tervek szerint a sportmérkőzések a 2020-as évek nyári időszakában kerültek volna megrendezésre, azonban a COVID-19 koronavírus járvány miatt az UEFA a sportesemények elhalasztásáról döntött. Végül a járványhelyzet javuló számadatainak köszönhetően 2021-ben megrendezésre kerülhettek az elhalasztott mérkőzések.

7.2. Végrehajtás a gyakorlatban

A végrehajtás napján a személyvédelmi alakzat biztosítási parancsnoka a szolgálatban lévő állomány részére eligazítást tart az elvégzendő feladatokkal kapcsolatban. Az eligazítás során a vezető meghatározza a szolgálatot ellátó tagok pozícióit, valamint ismertetésre kerül a program pontos jellege, a rendezvény helyszínének megközelítési útvonala, a védett személy mozgása a sportlétesítményen belül, valamint a rádióforgalmazás csatornája is.

A részletes eligazítást követően a napi szolgálat kiindul a helyszínre és az ott elhangzottak alapján részletesen „lelépésre” kerülnek. Ennek azért van nagy jelentősége, mert a sokéves tapasztalatok azt mutatják, hogy a rendezvény területén a védett nem minden esetben ismeri ki magát az épületben, valamint szükséges megismerni a rendkívüli esemény bekövetkezése esetén a kijelölt menekítési helyiség pontos elhelyezkedését vagy a menekítési útvonalat a biztonsági gépjárművekhez.

A bejárást a helyszínparancsnok tartja a napi szolgálat részére, így az egység a lehető legrészletesebben megismeri a rendezvény területét, annak programtervét és a védett személy mozgását. Mire a helyszín- és személybiztosító egység kiérkezik a biztosítás területére, addigra már a szervező által szerződött magánbiztonsági cég megkezdte a kiszolgáló személyzet beléptetését, ellenőrzi a tűzjelző berendezések megfelelő működését, valamint elfoglalják a fontos felállítási helyeket. A biztonsági szolgálat részéről ez azért nagy segítség, mert a biztosításban résztvevő szervek már egy jól előkészített területre érkehetnek meg, és azonnal megkezdhetik a munkájukat.

A biztosítási terv szigorúan megszabja, hogy a teljes védelemnek mikorra kell elérnie az úgynevezett készenléti időt. A személyes tapasztalatom szerint erre azért van szükség, mert több esetben volt rá példa, hogy a védett vezető korábban érkezett ki a helyszínre, mint az eredetileg a tervben volt. Minden biztosításban résztvevő alany a parancsnokának visszajelenti, hogy elérték a teljes készséget, megkezdhetik a rendezvényre érkezők beengedését a területre, akik az információt továbbítják a vezetési pont felé. A helyszínbiztosítás parancsnoka folyamatosan telefonos és rádióösszeköttetésben van a személyvédelmi egység vezetőjével, és amikor a védett vezetővel elindulnak a programhelyre, azonnal jelzi azt a helyszínen lévő parancsnoknak, aki haladéktalanul tájékoztatja az állományt. Ettől a pillanattól kezdve percről percre történik a pozícióközlés a biztosítást vezénylő felé. Erre több oknál fogva is szükség van. Példaként a már korábban említett Magyarország- Portugália mérkőzést hozom fel, ahová hét fő védett vezető látogatott ki. Ezért a konvojok érkezését be kellett osztani, hogy a terrorzárást

bontani lehessen időben, valamint a ki- és beszállás helyét meg lehessen tisztítani a szurkolóktól. Ez a gyakorlatban úgy történt, hogy egy becsült érkezési időt adott a konvoj parancsnoka a helyszínparancsnoknak, aki továbbította a behajtásnál pozíciót elfoglaló kollégának, hogy a jelen lévő erők kezdjék meg a terrorzárás nyitását. A ki- és beszállásnál jelenlévő parancsnok jelezte a kiszállás pontos helyét, illetve a másik közeledő konvojnak jelezte, hogy mikorra időzítsék az érkezést.

Közvetlenül az érkezés előtt a korábban elhelyezett kordonok segítségével az oda vezényelt rendőri állomány, valamint biztonsági szolgálat emberei zárást alakítottak ki az épületbe bevezető piros szőnyeg közvetlen közelében. Az érkezést követően a magánbiztonsági cég beosztottjai a liftek kezeléséről gondoskodtak, biztosítva azt, hogy ebben az időben a földszinten tartózkodjanak és így a lehető leghamarabb eljussanak a védett személyek a számukra kijelölt páholyba. Ennek a mozzanatnak protokollárisan nagyon nagy jelentősége van, ugyanis kellemetlen szituációt eredményezhet, ha egy vezetőt várakoztatni kell a felvonó előtt.

A kijelölt szintre érkezéskor a szervező féllel szerződött biztonsági cég emberei mutatják a személyvédelmi alakzatnak az irányt a szektor felé. A szervezés szempontjából fontos megjegyezni, hogy az eseményre kilátogató védett személyek egy teraszról nézték végig az eseményt, az izraeli nagykövet pedig a szurkoló tömeg közé kívánt leülni. Ez a vezetői elhatározás jelentős kihívást biztosított a szervező félnek és személybiztosítást végző napi szolgálatnak. A teraszon tartózkodó védett személyeket biztosító állománynak több jelentős kihívással is meg kellett küzdenie. Az egyik ilyen volt például, hogy a stadion lépcsőzetes kialakítása miatt a lelátó felett közvetlenül szurkolók tartózkodtak, akik a szurkolás közben több poharat is ledobtak.

A másik jelentős kockázat az volt, hogy ez a szektor nem került elkülönítésre a szurkolóktól. Ez úgy fordulhatott elő, hogy az UEFA elvárásai között szerepelt az is, hogy az épület minden szintje teljesen körbejárható legyen, ezzel fokozva a szurkolói élményt. A biztosítás megszervezése során azonban ez a magánbiztonsági cég számára nagy kihívást jelentett, ugyanis protokoll szalagos kordonnal el kellett különíteni azokat a részeket, ahová magasabb szintű belépési jogosultság kellett. A belépő a részére kiállított fényképes „pass”-al tudta ezt igazolni, amit a biztonsági személyzetnek egyesével kellett ellenőriznie a mérkőzés teljes időtartama alatt. A szektorok egybenyitása miatt jelentős számú rajongó próbált a védett személyekkel közös fotót készíteni, akik ugyan a beléptetés során átvizsgálásra kerültek, azonban az esetleges magatartásuk nem volt ismert.

Itt fontos hangsúlyozni azt is, hogy az egységnek szem előtt kell tartania, hogy a biztosított személy magánszemélyként vesz részt a labdarúgó mérkőzésen, így az egység tagjainak úgy kell elhelyezkednie, hogy az ne legyen aránytalanul zavaró.

A mérkőzés lefűjtését követően a távozás nagyobb szervezést igényel, mint ahogyan azt korábban is említettem már, mert a szurkolói tömeg és a védett személyek egyidejűleg kívánják elhagyni a rendezvény területét, ami nagy tumultust idéz elő a gyalogos és a közúti forgalomban egyaránt. Az épületből kijutásban és az elhajtás szabad biztosításában nagy szerepet kapnak a felállított biztonsági őrök, ugyanis ez a feladat részben rájuk hárul a helyszínbiztosító kollégák mellett. A közvetlen személybiztosító jelzi a közelgő távozást, és amikor a védett személy elindul a felvonó irányába, azt úgy kell időzíteni, hogy a védett személyeknek csak be kelljen szállnia a felvonóba.

Ezzel egyidőben a biztonsági gépjárművek a beszállás helyén várakoznak, indulásra készen. Amint a védett vezető beül az autójába, az oszlop elindul és az érkezés útvonalán elhagyta a területet. A biztosítás ezzel még nem ér véget, ugyanis az addig tart, ameddig az utolsó védett el nem hagyja az esemény helyszínét. Ekkor a helyszínbiztosítás parancsnoka kiadja a bontás vezényszót és kijelöl egy helyet a gyülekezésre. Beszámoltatja az állományt arra vonatkozólag, hogy a szolgálati feladat teljesítése során történt-e olyan esemény, ami jelentési kötelezettség alá esik. Ezt követően az egység elhagyja a helyszínt és véget ér a személyvédelem részéről a rendezvény biztosítása.

7.3. A biztosítás végrehajtása vezetői szemmel

A helyszín, valamint a személybiztosítás parancsnokának a feladata nemcsak a tervezés során komplex, hanem a végrehajtás ideje alatt is. Felügyeli és koordinálja a védett személy helyszínre érkezését, valamint távozását, visszatérő jelleggel ellenőrzi a beléptetés menetét, továbbá a társszervekkel és a vezetési ponttal folyamatos telefon és rádióösszeköttetésben van.

Dolgozatomban fontosnak tartottam olyan helyszín- és személybiztosításban jártas szakemberrel interjút készíteni, aki a sok éves tapasztalataira alapozva jól be tudja mutatni azt, hogy mekkora szervezést igényel egy, kettő óra időtartamú futballmérkőzés lebonyolítása, ahol védett vezető is jelen van.

Az interjúra Zöld Ádám rendőr alezredest kértem fel, aki a TEK Személyvédelmi Igazgatóság helyszínbiztosításért felelős parancsnoka és közel húsz éve lát el ilyen feladatokat. A vele

folymatott beszélgetés során azokra a kérdésekre kívántam választ kapni, hogy számára mekkora kihívást jelent egy EURO2020-hoz hasonló esemény megszervezése, a végrehajtás során milyen típusú problémákba ütközhet a biztosítás, amelyek nem lemodellezhetők egy biztosítási tervben, illetve arra, hogy a magánbiztonsági cégekkel milyen az együttműködés.

Az alábbiakban az interjú során nyert információkat fogalmaztam meg.

A gyakorlatban az előkészítések kiemelt nemzetközi rendezvények esetén már évekkel korábban is megkezdődhetnek, mint ahogyan az EURO2020 esetén is megtörtént. Ennek az eseménynek a tervezési folyamata már 2018-ban elindult a Puskás Aréna újjáépítésével, ugyanis a stadion tervrajzának elkészítésekor az UEFA által előírt számos biztonsági elvárásnak meg kellett felelnie. Így például a szektoroknak alkalmasnak kellett lenniük a tömegkezelésre és ürítésre, illetve a szinteken a teljes átjárhatóság is előírás volt.

Alapesetben a rendezvények biztosítása közrendvédelmi feladat, amit az általános rendőri feladatokat ellátó szervek, valamint a szervezésért felelős magánbiztonsági cégek hajtanak végre. Amennyiben felmerül annak a lehetősége, hogy a TEK által védett vezető tiszteletét teszi az eseményen, akkor kerül meghatározásra, hogy szükséges beszerezni azokat az információkat, ami személybiztosítás elvégzéséhez szükséges. Az említett esemény kapcsán azért volt nagy kihívás ez, mert a kivitelezővel nagyon nehezen lehetett felvenni a kapcsolatot. Ennek magyarázata az volt, hogy a kivitelezés befejezésének időpontja csúszott. A TEK az első biztonsági bejárásnál akkor vehetett részt, amikor már 95%-os készülségű volt az építkezés. A biztosítás előkészítése közben az UEFA nem külön páholyt jelölt ki a védett vezetők részére, hanem egy olyan közösségi terasszal ellátott lelátót, ahol civil nézőközönség is jelen lehet. Ez a döntést arra alapozták, hogy a biztosítással rendelkező személyek magánszemélyként vesznek részt az eseményen, így fokozva számukra a szurkolói élményt. A bejárásokon a TEK mellett a KR is jelen volt. Erre azért volt szükség, mert a biztosítás tervezésének lépései ugyan megegyeznek, azonban a technikai eszközök és a bevezetett intézkedések miatt a képességek eltérőek.

Kiemelendő az a tény, hogy minden labdarúgó mérkőzés rendelkezik egy alapbiztosítással, ami a kockázati minősítésétől függően változhat, azonban a nemzetközi mérkőzéseket az esemény volumenére való tekintettel mindig kiemelt kockázatúnak minősítik. Ez azt jelenti, hogy a közrendvédelmi hivatásos állomány hajtja végre a biztosítást, amit a szervezésért felelős biztonsági cég egészít ki és erre épülnek rá a helyszín-, valamint személybiztosító egységek tevékenységei. Ezeket a biztosításokat kell oly módon megszervezni, hogy a biztosítandó

terület teljes mértékben le legyen fedve, de a létszám ne legyen túlzott, ezáltal a helyszín ne legyen túlbiztosított.

Az EURO2020 vonatkozásában nagy kihívást jelentett, hogy a CBRN egység az első bejárás során nem rendelkezett kellő információval a létesítmény vízellátásról, illetve annak szellőztető rendszeréről. A vízhálózat, valamint a szellőző rendszer teljeskörű biztosítása elengedhetetlen, hiszen jelentős méretű kockázati tényezőt hordoz magában. Itt fontos megjegyezni, hogy ugyan az egyeztető megbeszélések folyamatosak voltak, azonban a TEK szakembereihez ezek az információk késleltetve érkeztek meg, amely lassította a tervek elkészítését. Az operatív információkat gyűjtő egységnek nagy szerepe volt az információgyűjtésben, ugyanis a kapcsolati rendszerüknek köszönhetően az összes adat beszerzésre került a teljes biztosítási terv összeállításához.

A magánbiztonsági cégeknek kiemelt szerepe van a rendezvények lebonyolításában. Az esemény rendezésére jogosult fél szerződést köt a biztonsági szolgálattal és ezzel át is adja a teljes szervezés jogát, így megszervezik a beléptetést és a parkoltatás rendjét, meghatározzák a felállítási helyeket és az ellátandó feladatokat. Az EURO2020 vonatkozásában a beengedés kiegészült több ponton tűzszerészeti átvizsgálással oly módon, hogy a feladat végrehajtása nem került ki a szervező keze alól. Az őrhelyeken elhelyezett biztonsági őrök mellé bizonyos helyeken helyszínbiztosító kollégákat rendeltek. Itt fontos kiemelni, hogy stratégiai fontosságú helyeken a hivatásos végrehajtó állomány felel a biztosításért, a felelősség nem tolható át. Az EURO2020 vonatkozásában úgy valósult ez meg, hogy abba a páholyba ahol a védett vezetők tartózkodtak, a belépő személyeket a szervező személyzet ellenőrizte, de a helyszínbiztosításban nem vettek részt. Ugyanakkor menekítés esetére kijelöltek egy olyan útvonalat, amelyet garantáltak, hogy illetéktelenek nem tudnak igénybe venni, és ezt az esemény ideje alatt sterilen is tartották. Ez a személybiztosításban egy sarkalatos pont.

A fent említett kiemelt rendezvénysorozat megkezdése előtt a Magyarország-Uruguay labdarúgó mérkőzés volt a főpróba. A teljes biztosítás úgy került végrehajtásra, mintha az már a nemzetközi sportesemény lenne. Ezen a mérkőzésen számos észrevétel került megállapításra. A biztosítást végrehajtó személyzet létszáma túlhaladta azt a számot, ami ténylegesen indokolt lett volna, illetve az egyes felállítási helyeken növelni kellett a rendvédelmi erőt és biztonság személyzetet.

Összességében kijelenthető, hogy egy közel két és fél órás mérkőzés biztosításának a tervezése, amint az EURO2020 vonatkozásában is látható, akár több évi munkát is igényelhet. Több szerv biztosításának az összefésülése jelentős előmunkálatot igényel. A személyvédelmi egységek

számára a magánbiztonsági cégek alapos tervezése és magas szintű felkészültsége nagymértékben tehermentesíti az állományt.

8. FEJLESZTÉSEK ÉS JAVASLATOK A BIZTOSÍTÁSBAN A BIZTONSÁG NÖVELESÉRE

Ebben a fejezetben kívánom kifejtetni azokat az észrevételeimet, amiknek a változtatásával lehetne növelni a végrehajtás során a biztonságot.

Korábbi, sokéves tapasztalataimra alapozva arra a megállapításra jutottam, hogy jelentős mértékben elősegítené a szolgálati feladat ellátást, ha a kiemelt munkákra való felkészítések során a biztosítás helyszínén végezhetnék a gyakorlást az egység tagjai. Ugyan a végrehajtásban részt vevőknek az esemény előtt lehetőségük van bejárni a területet, de az nem minden esetben elég ahhoz, hogy magabiztosan tudjanak tájékozódni. Egy rendkívüli esemény során nagy jelentősége van annak, hogy a személyvédő milyen mértékben van tisztában a menekítési helyiség pontos helyével, vagy a menekítés útvonalával.

Véleményem szerint a biztosítások során jelen lévő magánbiztonsági szakembereket a helyszíni felkészítésekbe be kellene vonni, ugyanis egy támadás esetén a menekítésre szolgáló útvonalak biztosításában sokkal aktívabban részt tudnának venni. Álláspontom szerint ezt úgy lehetne megvalósítani, hogy a biztonsági személyzet tagjai közül a jó fizikai állóképességgel, kiváló kommunikációs készséggel és helyzetfelismeréssel rendelkező, küzdősportban jártas személyeket lehetne kiválogatni és közös gyakorlásokba bevonni oly módon, hogy a szolgálati titkok alá eső taktikai elemeket ne ismerjék meg, mégis megkapjanak egy olyan alapképzést, amely elengedhetetlen a feladat szakszerű és hatékony ellátásához.

Konkrét példaként említem azt is, ha nagy nézőtábort vonzó esemény helyszínén egy nem várt esemény bekövetkeztekor pánikhelyzet alakul ki, ami azt eredményezi, hogy a védett személy kivonására, vagy menekítésére szolgáló útvonalat mások is használnák, ami a menekítő csomagra nézve kockázattal járhatna. Egy 1995-ben Tel-Avivban történt eset is alátámaszthatja észrevételeimet. Jichak Rabint egy béketüntetésen egy egyetemista férfi lelőtte.⁴⁷ A lövések után az akkori izraeli miniszterelnököt azonnal a biztonsági gépjárművekbe rakták, azonban a gépjárművek nem tudták elhagyni a helyszínt, mert a helyszínbiztosítást végzők nem tartották szabadon a menekítés útvonalát. A megtisztítást követően a konvoj elhagyta a támadás helyszínét, de a biztonsági gépjárművezető nem rendelkezett helyismerettel és a kórházba vezető úton eltévedt. A jelentős időveszteség miatt a védett személy nem kapott időben orvosi

⁴⁷ Egy kézfogas miatt döntötte el a tel-avivi joghallgató, hogy megöli Jichák Rabint. <https://mult-kor.hu/egy-kezfogas-miatt-dnttte-el-a-tel-avivi-joghallgato-hogy-megli-jichak-rabint-20161104> (Letöltés ideje: 2022.08.13.)

ellátást és a páncélausóban életét veszítette. Ez a sajnálatos esemény jól bizonyítja azt, hogy szükséges a végrehajtás helyszínén a felkészülés, hiszen a menekítésre szolgáló útvonal folyamatos biztosítása óriási kihívást jelent.

A hírközlés rendszerének racionalizálása is átgondolandó feladat lehetne. Számos esetben tapasztaltam, hogy a biztosítás több rádiócsatornán zajlik. Ez azt eredményezi, hogy sok esetben késleltetve jut el az érintetthez az információ, valamint a több személyen keresztül közölt közlemény, jelentős mértékben torzul. Tehát optimálisabb lenne egy olyan közös rádiófrekvencia sávot alkalmazni, ami az összes helyszínen lévő szerv rádióján hallható lenne egy nem várt esemény hatékonyabb kezelése érdekében.

Amennyiben a közös képzések, valamint az egységes rádiócsatornák alkalmazásra kerülnének a magánbiztonsági cégekkel, úgy az együttműködést, valamint a biztonsági cégek szerepvállalását lehetne növelni. Elképzelésem szerint amennyiben a biztonsági szakember személybiztosítási vagy helyszínbiztosítási feladatokra külön „*drillezve*” lenne, úgy az együttes végrehajtások során eljuthatna oda a gyakorlati védelem, hogy egyes felállítási helyekre vagy pozíciókba civil személyzet kerülhetne. A hivatásos helyszínbiztosító állomány így gyakorlatilag egy szűkebb „*belső körös*” védelmet alakíthatna ki, ami a maradék kockázatot a lehető legkisebbre szorítaná. Úgy vélem, a biztonsági cégek képességei nagy potenciált hordoznak magukban, amire úgy lehetne a lehető legjobban fényt deríteni, ha a gyakorlatok során kipróbálásra kerülnének a fent leírt innovációs javaslatok.

Ebben a fejezetben is igyekeztem olyan körülményeket, észrevételeket megosztani a szakterületemen szerzett tapasztalataimból, ami egyrészt rávilágít dolgozatom hipotézisére, miszerint mennyire sokrétű, sokszereplős összehangolt tevékenység szükséges a biztonság megteremtéséhez, valamint kijelöli a magánbiztonsági szektor szerepét a személyvédelmi munkában.

9. ÖSSZEGZÉS

Napról napra változó környezetünkben a biztonság megteremtése és fenntartása különös jelentőséggel bír. A biztonság, mint általános fogalom a társadalom különböző rétegeinek más és más jelent. Az azonban közös elvárás, hogy az életüket, testüket és vagyonukat biztonságban tudhassák. Az állam kiemelt figyelmet fordít arra, hogy egy jól élhető közeg kerüljön kialakításra, ami veszélyektől mentes. A veszély azonban „sokarcú” és senki nem tudja előre megjósolni, hogy mikor, hol vagy milyen formában fog bekövetkezni egy veszélyhelyzet. Az évről évre szerzett tapasztalatoknak és felkészültségnek, valamint biztonság tudatos gondolkodásnak köszönhetően a veszélyek egyes esetekben elháríthatóak, ha ismerjük a lehetséges megjelenési formáit, ok-okozati összefüggéseit.

Az elmúlt években megjelent migrációs válság miatt Európába jelentős számban érkeztek olyan személyek, akik valamilyen terrorszervezet ideológiáját hűen követik. A hazai és nemzetközi terrorelhárító szervezetek folyamatos elemző-értékelő tevékenységének, valamint az egymás közötti kapcsolattartásnak köszönhetően számos esetben sikeresen fékeztek meg terrorcselekményeket. Sajnos a lehető legmagasabb szintű felkészültség sem elég minden esetben olyan események elhárításához, amelyek emberéleteket követelnek. A terrorcselekményeket elkövető szervezetek célja, hogy társadalmakat félelemben tartsanak, vagy kormányokat erőszakkal cselekvésre bírjanak akarataik ellenére. Az esetek túlnyomó többségében védett vezető, vagy olyan rendezvények ellen intéznek támadást, ahol nagy tömeg van jelen.

Hazánk kormányának küldetése között szerepel a sport felemelése, nemzetközi színvonalúvá tétele. Számos sportágban világszinten jeleskedünk, ami azt eredményezte, hogy több olyan létesítmény épült, ahol lehetőség van kiemelt sportrendezvények megrendezésére.

Magyarország megnyerte több világszintű sportesemény rendezési jogát. Ez egyrészt nagy megtiszteltetés, másrészt azonban nagy kihívást is jelent, ugyanis garantálni kell a biztonságot egy világverseny megszervezéséhez. A rendezvénybiztosítással megbízott szervek minden szükséges rezsimintézkedést bevezetnek egy veszélyektől mentes biztosítás érdekében, azonban meg kell találni azt az egyensúlyt, ahol a kilátogató nézők szórakozása nincs aránytalanul korlátozva. A rendvédelmi szervek mellett a személyvédelmi feladatok ellátására feljogosított szerveknek is nagy szerepük van a biztosítások megszervezésében és végrehajtásában is, ugyanis az országunkban megrendezett eseményeken számos hazai és külföldi védett vezető is tiszteletét teszi.

Dolgozatomban igyekeztem kitérni arra, hogy milyen mértékű szervezést és tervezést igényel az, hogy egy sportrendezvény zavartalanul végbe mehessen. Ehhez szükséges a rendfenntartási feladatokkal megbízott állami rendészeti szervek, illetve a magánbiztonságban jelenlévő biztonsági cégek együttműködése.

Saját tapasztalataim pozitívak az együttműködés tekintetében. A civil szektorban jelen lévő biztonsági szakemberek felkészültsége és rátermettsége alkalmas arra, hogy a biztosítás során számos kiemelt feladatot végrehajthassanak, és ezzel tehermentesítsék a szolgálati egységet.

A fent leírtakra való tekintettel kijelenthető az, hogy a személyvédelmi tevékenység alapjaiban véve is egy nagyon nehéz ellátandó feladat, de az elmúlt évek terrorista cselekményeire való tekintettel biztosan állítható, hogy az egységek lehető legmagasabb szintű felkészültsége mellett is számos kockázattal lehet számolni. Reményeim szerint a személyvédelem idővel eljuthat arra a szintre, hogy a védelmet akár teljes körűen is meg tudja majd szervezni.

Úgy vélem, dolgozatomban sikerült alátámasztanom azt a hipotézisemet, miszerint számos szerv és szakember együttes, összehangolt feladatvégzése szükséges ahhoz, hogy egy kiemelt sportrendezvény helyszínén az esemény biztonságát megteremthessék és azt fent is lehessen tartani, valamint a helyszínen tartózkodó védett vezető életét és testi épségét is meg tudják óvni.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK JEGYZÉKE

Jogszabályok

1. Magyarország Alaptörvénye (Kihirdetve: 2011.04.25.)
2. 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
3. 2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról
4. 2005. évi CXXXIII. törvény a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól
5. 2004. évi I. törvény a sportról
6. 160/1996. (XI.5.) Korm. rendelet a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről
7. 54/2004. (III.31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról
8. 11/1998. (IV.23.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról
9. 19/2013. (V.17.) ORFK utasítás a Magyarország érdekei szempontjából különösen fontos személyek védelmének, a kijelölt létesítmények őrzésének rendőrségi feladatairól, https://www.police.hu/sites/default/files/19_2013.pdf (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

Szakirodalmak

1. BALLA Zoltán (2017): A rendészet fogalmának és tartalmának evolúciója, Belügyi szemle, 2017/5.
2. BODA József szerk. (2019): Rendészettudományi szaklexikon, Budapest, Dialóg Campus Kiadó
3. CHRISTIÁN László (2018): „Rendészeti szervek” szócikk. In: JAKAB András - FEKETE Balázs (szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia. <http://ijoten.hu/szocikk/rendeszeti-szervek> (LETÖLTÉS IDEJE: 2022.07.11.)
4. CHRISTIÁN László- MAJOR László- SZABÓ Csaba szerk. (2019): Biztonsági vezetői kézikönyv, Budapest, Dialóg Campus Kiadó
5. CHRISTIÁN László-ROTTLER Violetta (2019): A biztonság megteremtésének új megközelítése: komplementer rendészet- New aspect of creating security:

complementary law enforcement. In: Trendy rozvoja súkromnej bezpečnosti v krajinách V4

6. LAKATOS Gábor: Személyvédelem teljesítése zavaró körülmények között
https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.11.)
7. LASZ György (2011): A személybiztosítás specifikumai a magánbiztonsági szolgáltató esetén, HADMÉRNÖK VI. Évfolyam 4. szám, http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.11.)
8. LIPPAI Zsolt (2021): Az elmosódó határvonalak margójára, Szakmai Szemle: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat Tudományos-Szakmai Folyóirata

Online források

1. A francia-német meccset robbanás rázta meg.
<https://www.origo.hu/sport/futball/20151114-robbanas-franciaorszag-nemetorszag-francois-hollande-francia-koztarsasagi-elnok.html> (Letöltés ideje: 2022.07.10.)
2. Amikor magyarok lőttek a francia elnökre: merénylet de Gaulle ellen.
<https://kepmas.hu/hu/amikor-magyarok-lottek-francia-elnokre-merenylet-de-gaulle-ellen> (Letöltés ideje: 2022.08.14.)
3. A saját kezüket kenték be méreggel Kim Dzsongnam gyilkosai.
https://index.hu/kulfold/2017/02/22/diplomatat_koroz_malajzia_kim_dzsongnam_halal_a_miatt/ (Letöltés ideje: 2022.08.13.)
4. Az ételkóstolók titokzatos világa. <https://www.nagykonyhaigepek.hu/hirek/az-etelkostolok-titokzatos-vilaga/> (Letöltés ideje: 2022.08.13.)
5. Biztosítási tapasztalatok. <https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsarumagazin/biztositasi-tapasztalatok> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)
6. Dráma! Robbanások a bostoni maratonon. <https://www.blikk.hu/aktualis/drama-robbanasok-a-bostoni-maratonon/f2w4zz3> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)
7. Egy éve volt a párizsi terrortámadás - így történt.
<https://www.origo.hu/nagyvilag/20161110-igy-tortent-a-parizsi-terrortamadas-evfordulo.html#> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

8. Egy kézfogás miatt döntötte el a tel-avivi joghallgató, hogy megöli Jichák Rabint.
<https://mult-kor.hu/egy-kezfogas-miatt-dnttte-el-a-tel-avivi-joghallgato-hogy-megli-jichak-rabint-20161104> (Letöltés ideje: 2022.08.13.)
9. Hajdu János: Két terrortámadást akart végrehajtani a Kecskeméten elfogott iszlamista.
<https://www.origo.hu/itthon/20210602-hajdu-janos-sajtotajekoztatot-tartott-az-elfogott-iszlamista-ferfirol.html> (Letöltés ideje: 2022.07.10.)
10. Óriási botrány Londonban: jegy nélküli szurkolók akarnak betörni a Wembley-be – videó. <https://www.origo.hu/sport/focieb/20210711-jegy-nelkuli-szurkolok-akarnak-betorni-a-wembley-stadionba.html> (Letöltés ideje: 2022.08.12.)

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Maslow piramis,
forrás: <https://pappgab.com/maslow-piramis-szukseglethierarchia/> (Letöltés ideje: 2022.07.06.)
2. ábra: Komplementer rendszet Forrás: dr. habil Christián László- dr. Rottler Violetta,
forrás: <http://real.mtak.hu/119394/1/Abiztonsagmegteremtesenekujmegkozelitesekomplementerrendszet.pdf> (Letöltés ideje: 2022.07.06.)
3. ábra: 1 fő alakzat,
forrás: https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.14.)
4. ábra: 1 fő alakzat figyelési szektorral,
forrás: http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.14.)
5. ábra: 3 fő alakzat,
forrás: https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.14.)
6. ábra: 3 fő alakzat figyelési szektorral,
forrás: http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.14.)
7. ábra: 5 fő alakzat,
forrás: https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/19_0702_005_101030.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.14.)
8. ábra: 5 fő alakzat figyelési szektorral:
forrás: http://hadmernok.hu/2011_4_lasz.pdf (Letöltés ideje: 2022.07.14.)